

Watertakenplan Fluvius 2016-2021 Specificatie Westerveld

17 november 2015

Watertakenplan Fluvius

- Specificatie Westerveld -

Inhoud

1 Inleiding.....	5
2 Doelen gemeentelijke watertaken	6
3 Evaluatie bestaand beleid	15
4 Strategie	21
5 Financiën en kostendekkingsplan.....	32
6 Organisatie	37

Bijlagen

1 Begrippenlijst en opbouw (afval)waterketen	39
2 Wettelijk kader	43
3 Doelen, Functionele Eisen, Maatstaven en Meetmethoden	55
4 Kostendekkingsplan	61
5 Kostenoverzicht.....	63
6 Vergelijking rioolheffing gemeenten	69
7 Overzicht basisrioleringsplannen	71
8 Reacties instanties.....	73
9 Besluiten gemeenteraden en Algemeen Bestuur waterschap Reest en Wieden	75

Separate bijlage: Beleidsnotitie grond- en hemelwater gemeente Westerveld

1 Inleiding

Watertakenplan = verbreed gemeentelijk rioleringsplan

Het watertakenplan kent een hoofdrapport en specificaties per gemeente. In het hoofdrapport is een visie beschreven op de samenwerking binnen Fluvius en hoe deze kan bijdragen aan een betaalbare, duurzame en toekomstbestendige afvalwaterketen. Het hoofdrapport is een gezamenlijk document, dat de zes gemeenten en het waterschap verbindt.

In deze specificatie worden de gemeentelijke watertaken van Westerveld verder uitgewerkt. Het is tevens de invulling van de wettelijke zorgplicht en voldoet daarmee aan de eisen die aan een verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) worden gesteld. De term “verbreed” duidt op de gemeentelijke watertaken, zoals grondwaterbeheer, baggeren en stedelijke waterkwaliteit. Na invoering van de Wet Gemeentelijke Watertaken en de Waterwet zijn deze taken onder de rioolheffing gebracht. In bijlage 2 is het wettelijk kader toegelicht.

Procedure

Het watertakenplan is in nauw overleg met de betrokken partijen tot stand gekomen. Daarna is het voorgelegd aan de provincie Drenthe, het bevoegd gezag. Vervolgens is het watertakenplan voorgelegd aan de zes gemeenteraden en het dagelijks bestuur van het waterschap. Het hoofddocument is aan alle besturen voorgelegd. De gemeenteraad van Westerveld stelt daarnaast deze specificatie vast.

Geldigheid

Het watertakenplan is geldig van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2021. Voor 1 januari 2022 dient de gemeenteraad een nieuw watertakenplan vast te stellen.

Dwingeloo

2 Doelen gemeentelijke watertaken

2.1 Doelen en kaders

De gemeentelijke watertaken worden uitgevoerd binnen wettelijke kaders, afspraken en vastgesteld beleid. De vast te stellen doelen begeven zich binnen deze kaders. De Wet milieubeheer en de Waterwet vormen de voornaamste kaders. Hieruit komen de zorgplichten voort. In 2.1.1 worden deze beschreven en in bijlage 2 worden deze nader toegelicht.

Het watertakenplan bouwt voort op bestaande afspraken en beleid. De uitgangspunten zijn vastgelegd in verschillende documenten en afspraken. In de volgende paragrafen worden de belangrijkste aangehaald en toegelicht.

2.1.1 Zorgplichten

In de artikel 10.33 van de Wet milieubeheer zijn de zorgplichten van de gemeenten geregeld. In de Wet op de Gemeentelijke Watertaken is de ruimte voor gemeenten vergroot ten aanzien van de wijze waarop ze de zorgplichten invult. In het 'Verbreed GRP Westerveld 2010 t/m 2014' is hier al op een goede wijze invulling aangegeven. Het beleid blijft daarin ongewijzigd. In het kort worden de drie zorgplichten als volgt ingevuld:

Zorgplicht voor inzameling en transport van stedelijk afvalwater

De eerste zorgplicht geldt de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater. Onder stedelijk afvalwater wordt afvalwater verstaan dat bestaat uit huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater. De gemeente geeft hier invulling aan door de aanleg en beheer van een openbaar vuilwaterriool. Bijna alle percelen zijn hierop aangesloten. In het buitengebied leidt dit tot verschillende oplossingen. De wet biedt ruimte om in plaats van aanleg en beheer van een openbaar vuilwaterriool gebruik te maken van afzonderlijke systemen of andere passende systemen (zoals IBA's: = Individuele Behandeling van Afvalwater), als daarmee eenzelfde graad van milieubescherming wordt bereikt. Bij 3 percelen is een IBA aangelegd, welke in beheer en eigendom zijn van de gemeente.

Binnen de gemeente is voor 16 percelen ontheffing van de zorgplicht verleend. De ontheffing voor deze percelen geldt t/m het jaar 2017. De eigenaren van deze percelen hebben zelf een voorziening aangebracht, die aan de gestelde eisen van het lozingenbesluit huishoudelijk afvalwater voldoet.

De gemeente voldoet aan de landelijke richtlijn (Leidraad Riolerings, RIONED) voor wat betreft de dimensionering van rioolstelsels. In de basisrioleringsplannen is dit uitgerekend. Rioolstelsels worden gedimensioneerd op een bui met een statistische herhalingstijd van eens per twee jaar (bui08). Er mag dan geen water op straat optreden. Er wordt daarnaast een berekening met een zeer intensieve bui gemaakt om te controleren of er theoretisch geen inundatie van panden ontstaat. Raakt een riool vol, dan treden randvoorzieningen en riooloverstorten in werking, waardoor regenwater vermengd met afvalwater in het oppervlaktewater kan belanden. Het waterschap ziet toe op handhaving van de waterkwaliteit en zorgt dat voldoende afvalwater wordt afgenomen om overstorting binnen de afgesproken normen te houden.

Zorgplicht voor doelmatige inzameling en verwerking van hemelwater

De hemelwaterzorgplicht is verankerd in artikel 3.5 van de Waterwet. Op particulier terrein is primair de eigenaar van het terrein verantwoordelijk voor de afvoer van het hemelwater. Het hemelwater wordt afgevoerd naar het oppervlaktewater of wordt in de bodem geïnfiltreerd. Uitgangspunt hierbij is dat hemelwater schoon is. Wanneer het

Vledder

hemelwater te verontreinigd is, dient het afvalwater ter plaatse, door de houder, te worden gezuiverd. De gemeente biedt in zijn algemeenheid een voorziening aan waarop overtollig hemelwater kan worden geloosd. Dit is in bestaande situaties meestal het gemengd rioolstelsel, maar kan een hemelwaterriool zijn, maar ook een wadi, greppel of infiltratievoorziening in de bodem.

De uiteindelijke keuze voor de wijze van omgaan met afvloeiend hemelwater wordt op lokaal niveau bepaald op basis van een integrale afweging. Hierbij wordt gekeken naar de bodemgesteldheid, de waterstructuur en de stedenbouwkundige inrichting van de omgeving. Daarbij wordt uiteindelijk de meest doelmatige keuze gemaakt op basis van de lokale omstandigheden.

De gemeente beschikt niet over een verordening met betrekking tot afstromend hemelwater.

Dwingeloo

Zorgplicht voor voorkomen/beperken van schade door grondwateroverlast

De gemeentelijke zorgplicht voor het voorkomen/beperken van grondwateroverlast is in 2009 gedefinieerd in de Waterwet, artikel 3.6. Het gaat om in het openbaar gemeentelijke gebied treffen van maatregelen om structurele nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Voorwaarde hierbij is dat de te treffen maatregelen doelmatig zijn en niet tot de zorg van het waterschap of de provincie behoren.

De gemeente richt zich met name op maatregelen van waterhuishoudkundige aard. Ze kunnen bestaan uit het inzamelen, bergen, transporteren en het nuttig toepassen van schoon water. Het af te voeren grondwater kan afkomstig zijn van openbaar terrein en van particuliere percelen. Voor de inzameling op particulier terrein is de perceelseigenaar verantwoordelijk.

Het grondwaterbeleid is verder uitgewerkt in de separate bijlage: Beleidsnotitie grond- en hemelwater gemeente Westerveld. Hierin wordt de zorgplicht verder uitgewerkt. De beleidsnotitie beschrijft hoe de gemeente wil omgaan met hemelwater en grondwater, wat verstaan wordt onder grondwateroverlast en welke strategie en mogelijke maatregelen de gemeente daarin hanteert. De notitie bevat een aantal acties en keuzes voor de komende jaren. De uitvoering hiervan is opgenomen in het watertakenplan waarbij is uitgegaan van het ambitieniveau 'basis'.

2.1.2 Waterakkoord

Door de gemeente is een waterakkoord gesloten met het waterschap. Hierin spreken gemeente en waterschap af om door middel van een integrale benadering meer samen te werken in het waterbeheer en het beheer van de afvalwaterketen. Dit watertakenplan is daar mede een uitvloeisel van. Het waterakkoord is een bestuurlijk akkoord dat is ondertekend namens het college van B&W en namens het dagelijks bestuur van waterschap Reest en Wieden.

Specifieke afspraken tussen gemeente en waterschap betreffen onder andere: de verder invulling van het waterkwaliteitsspoor, een nadere afstemming van investeringen in de zuiveringskring Dieverbrug, het afstemmen van gemaalcapaciteiten op overnamepunten van rioolwater en samenwerken aan een doelmatige inrichting en beheer en onderhoud van stedelijk water. Veel zaken worden in Fluvius verband gezamenlijk opgepakt, zie hiervoor het programma Fluvius in het hoofddocument, H4.

2.1.3 Inrichting, beheer en onderhoud oppervlaktewater

In 2012 is de kadernotitie IBO (Inrichting, beheer en onderhoud oppervlaktewater) opgesteld. Doel van deze notitie was om meer eenduidig beleid te ontwikkelen voor beheer en onderhoud van stedelijk water. Eenduidig beleid leidt tot doelmatigheid in termen van kostenbesparing, kwaliteitsverbetering en vermindering van kwetsbaarheid. Er is vastgesteld dat de focus moet komen te liggen op de taakverdeling in stedelijk gebied. Daartoe zijn stappen gemaakt om de watersystemen meer in samenhang in beeld te brengen. Door middel van 'paspoorten' wordt een samenhangend geheel van watergangen, vijvers en kunstwerken beschreven.

De onderhoudstoestand is beschreven en maatregelen om het op orde te brengen en te houden zijn vastgesteld.

Hiermee is een basis gelegd voor de overdracht van stedelijk water van de gemeente naar het waterschap. Westerveld kenmerkt zich door een relatief geringe omvang van oppervlaktewater. Daarom is in eerste instantie alleen het water op bedrijventerrein de Wringen in Dieverbrug opgenomen voor eventuele overdracht.

2.1.4 Gebiedsdossiers Havelterberg en Leggeloo

Ten behoeve van de beperking van risico's van drinkwaterwinning zijn er per provincie gebiedsdossiers opgesteld. In deze gebiedsdossiers worden risico's beschreven die vanuit watersysteem en afvalwatersysteem kunnen voorkomen binnen grondwaterbeschermingsgebieden. Gemeenten worden geacht in hun beleid rekening te houden met het voorkomen van verontreiniging. Voor twee gebieden in de gemeente Westerveld is dit nader uitgewerkt: de grondwaterbeschermingsgebieden Havelterberg en Leggeloo. De gemeente hanteert in deze gebieden de opgestelde maatregelenprogramma's.

De belangrijkste potentiële risico's worden onder-
vangen indien de reguliere beheertaken volledig
conform wetgeving en beleid adequaat worden
uitgevoerd. Het afstromend weg- en bluswater van
nieuwe of gereconstrueerde wegen mag conform
de vereisten in de Omgevingsverordening geen
risico vormen voor de grondwaterkwaliteit binnen
intrekgebieden van drinkwaterwinningen. In het
op te stellen calamiteitenplan riolering wordt reke-
ning gehouden met het drinkwaterbelang.
De nieuwe wettelijk richtlijnen voor onkruidbestrij-
ding worden zo geïmplementeerd, dat geen (nieu-
we) risico's voor grondwaterbeschermingsgebie-
den ontstaan. De gemeente Westerveld gebruikt al
sinds 2003 geen chemische bestrijdingsmiddelen
meer.

De winning Leggeloo is overwegend matig kwets-
baar. Juist ten westen van het waterwingebied
komt een klein gebied voor dat bewezen kwets-
baar is. De planologische bescherming van de
drinkwaterwinning Leggeloo is goed geregeld.

De winning Havelterberg is overwegend kwetsbaar.
Door het ontbreken van de verblijftijdzoneringen
geven deze zoneringen geen aanvullende detaille-
ring in de kwetsbaarheid. Mede hierdoor, is in het
oostelijk deel van het grondwaterbeschermings-
gebied en waterwingebied sprake van een matige
kwetsbaarheid, terwijl de winning in grote delen
elders in het grondwaterbeschermingsgebied
kwetsbaar is. De planologische bescherming van
de drinkwaterwinning Havelterberg is goed gere-
geld.

2.1.5 Zoetwatervoorziening Oost-Nederland

De afgelopen jaren is het deelprogramma Zoet-
water van het Deltaprogramma uitgevoerd. In het
project Zoetwatervoorziening Oost-Nederland is
in de afgelopen jaren door de verschillende water-
partners binnen Rijn-Oost gewerkt naar een Strate-
gie en uitvoeringsprogramma voor de hoge zand-
gronden. Hierin hebben ook de gemeenten in het
beheergebied van Reest en Wieden deelgenomen.
Uitkomst is een strategie voor de middellange
termijn. Deze is door de gemeenten onderschre-
ven. Het ondertekenen van de intentieverklaring
Zoetwatervoorziening Oost-Nederland heeft geen
financiële consequenties voor de gemeenten. De
gemeenten zijn betrokken bij het vervolgproces.

2.2 Definitie doelen gemeentelijke watertaken

Voor het definiëren van doelen binnen de uitvoering van de gemeentelijke watertaken hebben we gebruik gemaakt van de DoFEMaMe methode uit de Leidraad Riolering van RIONED. De methodiek is gebruikt om de uitvoering van de watertaken te structureren en om ervoor te zorgen dat doelen en middelen logisch met elkaar verbonden worden.

Met behulp van de DoFEMaMe methode zijn vijf bestuurlijke doelen beschreven. In bijlage 3 is de DoFEMaMe tabel opgenomen, waarin de vijf doelen verder zijn uitgewerkt en waarvan de functionele eisen, maatstaven en meetmethoden zijn afgeleid. Deze tabel is technisch en inhoudelijk van aard vormt het gereedschap van de rioolbeheerder. Om de methode toegankelijk te maken en geschikt als besturingsinstrument, is ze samengevat in onderstaande figuur.

Doelen volgens de DoFEMaMe methode

DoFEMaMe = Doelen, Functionele Eisen, Maatstaven en Meetmethoden

Leidraad Riolering (RIONED) Module A1050

Met de beschrijving van doelen en functionele eisen legt u de gewenste situatie van de toestand en het functioneren van afval-, regen- en grondwatervoorzieningen in uw gemeente vast. Door vervolgens maatstaven en de daarbij behorende meetmethoden te formuleren, maakt u de invulling van de gemeentelijke watertaken concreet en toetsbaar. Het toetsen van doelen aan de maatstaven vormt de basis voor de evaluatie van de afgelopen periode en voor de in de komende periode benodigde middelen. Zo kunt u continu leren en verbeteren, zoals ook assetmanagement beoogt.

Slenk toegangspoort Holtingerveld Havelte

2.3 Sturen op doelen

Om te kunnen sturen op de uitvoering van de gemeentelijke watertaken zijn voor de verschillende onderdelen Kritieke Prestatie-Indicatoren ontwikkeld, zogenaamde doelmatigheids-KPI's. Klantvriendelijk is bijvoorbeeld geen eenduidig begrip: vriendelijk de telefoon aannemen is wat anders dan direct een reparatie uitvoeren. Het tweede kost natuurlijk gelijk ook meer geld.

Bij de uitwerking van de KPI's is uitgegaan van een algemene streefwaarde en een toepassingsgebied om maatwerk per situatie te kunnen leveren. Het gemeentebestuur stelt de streefwaarde vast en geeft daarmee invulling aan het kwaliteitsniveau waarop de watertaken worden uitgevoerd.

Bij het definiëren van de KPI's is het sturen op hoofdlijnen het uitgangspunt. Er zijn vijf bestuurlijke doelen beschreven. Hieruit zijn vijf KPI's afgeleid. In de figuur hiernaast zijn deze toegelicht.

De KPI's in de tabel vormen een (bestuurlijke) samenvatting van de DoFEMaMe tabel in bijlage 3. Hierin zijn de maatstaven en meetmethoden gespecificeerd en uitgewerkt.

Kritieke prestatie-indicatoren (ook wel kritische in plaats van kritieke), afgekort KPI's

Dit zijn variabelen om prestaties van bedrijfsvoering te analyseren. Kritieke prestatie-indicatoren zet doelstellingen om in meetbare variabelen. Hierdoor valt duidelijk af te lezen of een organisatie op koers ligt voor de doelstellingen.

Bron: Wikipedia

	<i>Bestuurlijk doel</i>	<i>KPI</i>
1	Risico's voor de volksgezondheid door aanraking schadelijke stoffen en geuroverlast maximaal beperken.	Geen ongevallen met schadelijke gevolgen voor de volksgezondheid.
2	Beperk wateroverlast door water op straat en beperk overstroming maximaal	Alle stelsels dienen (theoretisch) te voldoen aan standaard regenbui (bui08, geen water-op-sstraat).
3	Beperk hinder door falen van riolen en door verstopping of werkzaamheden.	Beperk instortingen (falen) van riolen waardoor bovengrondse infrastructuur niet meer bruikbaar is. Maximale levensduur is inzet, waarbij risico's door tijdige inspectie worden geminimaliseerd. Ernst bepalen aan de hand van risicoklasse (bovengrond en ondergrond). Geen verstopping rioolbuizen. Minimale overlast door (vervangings-) werkzaamheden.
4	Zorg voor goede oppervlaktewater-kwaliteit, voer zo weinig mogelijk schoon water af naar de zuivering.	Emissies naar oppervlaktewater hebben geen onaanvaardbare invloed op de waterkwaliteit, deze moet voldoen aan de wettelijke criteria. Geen rioolvreemd water* via riolering naar de zuivering.
5	De klant staat voorop. Aantal klachten zit onder het landelijk gemiddelde.	Tijdige en volledige communicatie, goed klant contactcentrum.

* Rioolvreemd water is grond-, oppervlakte- en hemelwater dat ongewenst in het riool terecht komt.

Bestuurlijke doelen en KPI's

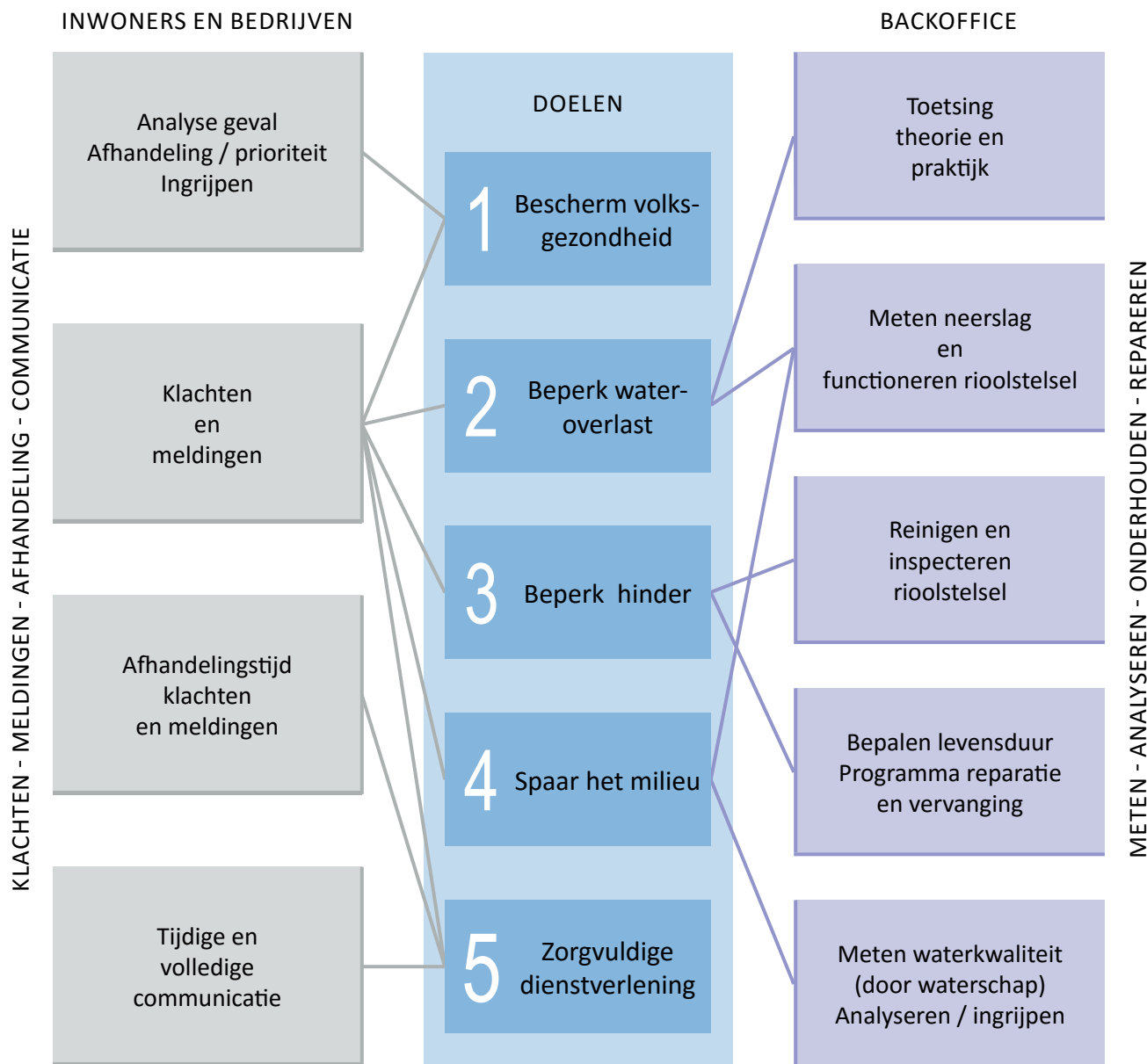
Sturing

Beheren van riolen en stedelijk water is gestoeld op doelmatige zorg en verantwoordelijkheid, het onderhouden en verrichten van handelingen waardoor de functie voor de toekomst gewaarborgd blijft. De rapportage over de doelrealisatie wordt daarom vorm gegeven als een kwalitatief (volg) systeem: Wat doe je, op welke manier doe je het en hoe ontwikkelt het zich in de tijd.

De vijf doelen richten zich op twee aspecten:

1. Hoe gaan we om met onze inwoners en bedrijven?
2. Hoe organiseren we de watertaken professioneel en doelmatig?

Het schema hiernaast benoemt de kernaspecten, waarop gestuurd zal worden.

Kernaspecten sturen op doelen

3 Evaluatie bestaand beleid

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een terugblik gegeven op het gevoerde beleid en het beheer van het stedelijk watersysteem in de gemeente Westerveld over de planperiode 2010-2015 van het vorige GRP. Hierbij is in de eerste plaats gekeken naar de voor- nemens en plannen uit het GRP, maar er is ook gekeken naar ontwikkelingen die bij het opstellen van het GRP 2010-2015 nog niet waren voorzien.

3.2 Doelen en invulling zorgplichten

In het GRP 2010-2015 is voor de drie zorgplichten die de gemeente volgens de wet heeft vastgelegd hoe de gemeente de zorgplicht invult.

Zorgplicht afvalwater

De gemeente heeft voor 16 percelen in het buitengebied ontheffing van de zorgplicht gevraagd bij de provincie Drenthe. De reden hiervoor is dat aansluiting op de riolering onevenredig duur zou worden, of dat er al een afdoende voorziening aanwezig was. Hierdoor ligt de verantwoordelijkheid voor de aanpak van de lozing van afvalwater bij de woningeigenaar. Er is geen reden om dit beleid te wijzigen.

Vanuit de zorgplicht afvalwater is ook in het GRP vastgelegd dat ingrijpmaatstaven voor afstroming, waterdichtheid en stabiliteit (conform NEN 3398) niet mogen voorkomen. Deze invulling van de functionele eis blijkt in de praktijk niet doelmatig en met de invoering van risicogestuurd beheer is deze eis niet meer van toepassing.

Centrale wadi's Darp

Zorgplicht hemelwater

In het beleid is de wens opgenomen tot verdere ontvlechting van stedelijk afvalwater en hemelwater. In praktijk betekent dit dat het hemelwater van de gemengde riolering wordt afgekoppeld als er zich kansen voordoen, zeker bij de uitvoering van integrale werken. In bestaand bebouwd gebied worden geen eisen aan particuliere eigenaren gesteld, alleen als er sprake is van foutaansluitingen bij gescheiden riolering. Voor nieuwbouw wordt primair uitgegaan van verwerking van hemelwater door de particulier.

Het opstellen van afkoppelplannen voor de gehele gemeente is niet gebeurd, omdat door de geringe rioolvervanging er nauwelijks aanleiding was voor afkoppelen. Bij de integrale projecten die in de planperiode zijn uitgevoerd is wel onderzocht wat de mogelijkheden voor afkoppelen waren en is het verhard oppervlak in de meeste gevallen afgekoppeld. Bij de herinrichtingsprojecten in Darp en Dwingeloo is onderzocht welke methoden voor afkoppelen toegepast konden worden. Daarbij bleek grootschalige afkoppeling mogelijk, ook van particulier verhard oppervlak, en zijn verschillende technieken ingezet (o.a. infiltratieriolering en wadi's). Maar ook bij reconstructie van wegen is afgekoppeld waar mogelijk, zoals de Schoolweg in Nijensleek en de Verwersweg in Zorgvlied.

Voor de aanpak van wateroverlast in de gemeente is in de planperiode het voorgenomen onderzoek naar mogelijkheden voor berging op straat uitgevoerd en is het afvoerend oppervlak opnieuw geïnventariseerd. De voorgenomen herberekeningen zijn niet uitgevoerd omdat er in de planperiode ook bij hevige neerslag geen noemenswaardige overlast is geconstateerd. Hiervoor zijn de klachten en meldingen gemonitord.

Zorgplicht grondwater

In de gemeente zijn weinig klachten over grondwater; grootschalig onderzoek is dan ook niet nodig gebleken. Wel is er een gemeente breed grondwatermeetnet waarmee wordt gemonitord of wordt voldaan aan de minimale ontwateringeis van 0,70m. De verdere praktische uitwerking van het grondwaterbeleid is vastgelegd in de beleidsnota grond- en hemelwater.

3.3 Functioneren riolering en stedelijk watersysteem

In het GRP 2010-2015 is geconstateerd dat de Basisrioleringsplannen (BRP) in de gemeente versnipperd en verouderd zijn en dat voor het verkrijgen van meer inzicht in het functioneren van de riolering een nieuw integraal BRP opgesteld diende te worden. Dit is niet uitgevoerd om met de ontwikkelingen in regioverband mee te kunnen gaan.

3.4 Dagelijks beheer

Planvorming

Het beleid uit het GRP is jaarlijks verwerkt in operationele programma's. Zo kon de uitvoering van het beheer goed gestuurd worden en management en bestuur regelmatig worden geïnformeerd middels rapportages.

<i>Object</i>	<i>Gepland beheer</i>	<i>Uitgevoerd beheer</i>
Inspecteren riolen	Gemengd: 1 keer per 20 jaar = 13 km/j Hemelwater: 1 keer per 10 jaar = 1,8 km/j	25 km per jaar
Reinigen riolen	1 keer per 7 jaar, 28 km/j	28 km/j
Reinigen straat- en trottoirkolken	2 keer per jaar	1,5 keer per jaar
Reinigen en inspecteren gemalen	1 keer per jaar	1 keer per jaar
Inspecteren en reinigen randvoorzieningen	1 keer per jaar	1 keer per jaar

Onderhoudsmaatregelen

Reinigen en inspecteren

In de afgelopen planperiode is veel meer geïnspiceerd dan gepland was om meer inzicht in de kwaliteit te krijgen. Het reinigen van de riolen is volgens planning verlopen, maar het reinigen van de straatkolken is wat achter gebleven op de planning (zie tabel).

Beheersystemen

Het bijwerken en controleren van de beheerstanden is een continu proces dat aandacht vraagt. (Alle revisie in het belang van de Wion wordt binnen 30 dagen verwerkt). De registratie van huisaansluitingen is nog steeds niet op het gewenste niveau. In de planperiode is prioriteit gegeven aan het verbeteren van de beheersystemen voor de vrijval riolering. Het beheersysteem voor gemalen en bedienbare middelen is recent aangeschaft en het zal nog in 2015 volledig gevuld en operationeel zijn, waarmee ook de sturing van het beheer van die objecten verbetert.

Incidentenplan riolering

In de planperiode is geen incidentenplan opgesteld voor de riolering. Dit zal in 2016 in regioverband worden opgepakt.

3.5 Vervanging en renovatie

Bij de vervangingsplanning is in het GRP uitgegaan van circa 1,3 km per jaar te vervangen riolering. In de praktijk is slechts een beperkte hoeveelheid vervangen omdat met de introductie van risicogestuurd beheer en het sterk verbeterde inzicht in de kwaliteit van de riolering bleek dat er veel minder vervanging noodzakelijk was. De afschrijvingstermijnen voor de verschillende typen objecten zijn dan ook aangepast.

3.6 Verbeteringsmaatregelen

Voor het verbeteren van het functioneren van de riolering door afkoppelen was een jaarlijks budget van € 150.000,- Dit is grotendeel besteed door kansen voor afkoppelen in integrale projecten te benutten. Ook de investeringen in de verbetering van de gemeentelijke watergangen zijn uitgevoerd. De ombouw van alle verbeterd gescheiden rioolstelsels (VGS) naar gescheiden stelsels is fase 1 uitgevoerd. Het bestaande beleid hiervoor wordt doorgezet.

3.7 Onderzoeken

Foutieve aansluitingen

De correcte aansluiting van woningen en bedrijven op de (verbeterd) gescheiden riolen blijft voortdurende aandacht vragen. Het geplande onderzoek is in de planperiode door tijdgebrek slechts ten dele uitgevoerd.

Monitoring overstorten

De gemeente heeft meegedaan in het project gezamenlijke monitoring van riooloverstorten met het waterschap en de andere regiogemeenten. Hierdoor is het inzicht in het werkelijk functioneren verbeterd, maar door het ontbreken van een up-to-date BRP is een koppeling met modelberekeningen nog niet goed te maken. Wel leveren de meetgegevens bij hevige buien een onderbouwing van de inschatting bij de beheerders dat wateroverlast vanuit de riolering niet of nauwelijks voorkomt in Westerveld.

Ecoscan

De ecoscan van de 18 vijvers in de gemeente is uitgevoerd. Het resultaat is dat wordt geadviseerd om voor 6 locaties nader ecologisch onderzoek te verrichten en voor alle vijvers de geadviseerde beheermaatregelen op te nemen in het Watertakenplan.

Onderzoek waterberging

De waterbergingskaarten zijn niet gemaakt. Besloten is dit in de voorbereiding van projecten mee te nemen.

3.8 Organisatie en personeel

In het GRP is geconstateerd dat het aantal fte's dat beschikbaar is voor de rioleringszorg te beperkt is. Inmiddels is de organisatie met 1 fte uitgebreid waardoor er meer capaciteit beschikbaar is voor de uitvoering van onderzoek. Of deze uitbreiding voldoende is voor de komende planperiode dient onderzocht te worden.

3.9 Communicatie, klachten en meldingen

De organisatie bij de afhandeling van klachten en meldingen diende verbeterd te worden. Daarbij hoorde de verbetering van de rubricering in de registratie. Deze is in de planperiode niet gewijzigd omdat het beschikbare informatiesysteem dat het klant contact centrum (KCC) gebruikt daarvoor te weinig mogelijkheden biedt. Het waterloket is bij het KCC ondergebracht.

Er komen in de gemeente beperkt klachten voor over stankoverlast door riolering. Deze worden met prioriteit opgepakt en opgelost.

Vledder

3.10 Financiën

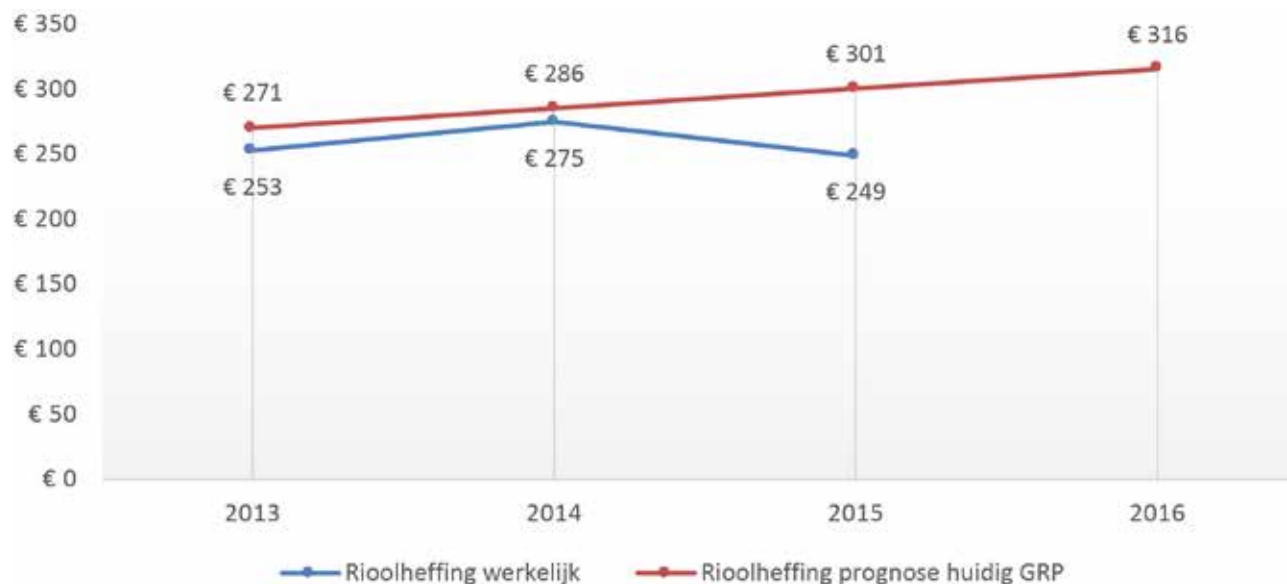
In het GRP was een toename van het tarief in 2010 van € 225,50 naar € 345,50 (€ 15,-- per jaar) in 2018. Vanaf 2019 zou het tarief € 348,82 worden. Het tarief bedraagt in 2015 €249,-. Veel investeringen zijn uitgesteld en bleken na de implementatie van risico gestuurd beheer niet noodzakelijk, met als gevolg lagere lasten en een lagere rioolheffing. Daarnaast is er gedurende deze planperiode eerst een keuze gemaakt voor het verlengen van de afschrijvingstermijnen (gebaseerd op de verlengde theoretische levensduren) en vervolgens is met ingang van 2015 de omslag gemaakt naar het ideaalcomplex. De reserve is ingezet om de lopende investeringen met een boekwaarde van bijna 6 miljoen euro ineens af te boeken. Vanaf 2015 worden alle investeringen direct bekostigd uit de inkomsten van de rioolheffing en niet meer geactiveerd. Gemeente Westerveld is in Fluviusverband de enige gemeente die deze methodiek hanteert.

In de grafiek hiernaast is te zien hoe het verloop van de werkelijke rioolheffing versus de prognose is geweest in de planperiode.

3.11 Wat betekent dit voor de komende planperiode?

De resultaten uit de afgelopen planperiode geven geen aanleiding tot grote bijstelling van het beleid voor het beheer van riolering en ontwateringsystemen in de gemeente. Een aantal zaken zal

worden opgepakt of verder uitgebouwd in Fluviusverband. Wat betreft personeel is de beschikbare capaciteit ondanks de uitbreiding nog steeds tamelijk beperkt. Dat zal in de komende planperiode nauwlettend gevolgd moeten worden.

Rioolheffing werkelijk en volgens prognose huidig GRP

4 Strategie

Zo doelmatig mogelijk werken, dat blijft de uitdaging ook voor deze planperiode. In samenwerking als dat kan, waar het specifiek maatwerk is per gemeente, is dat in deze specificatie beschreven. Op basis van de in hoofdstuk 2 geformuleerde doelen wordt in dit hoofdstuk de strategie uitgewerkt om deze doelen in de komende zes jaar te realiseren.

4.1 Inleiding

De afgelopen jaren is gewerkt aan zo efficiënt en effectief mogelijk beheer en onderhoud. In de investeringen is te zien dat het direct besparend heeft gewerkt. In voorgaande hoofdstukken zijn onze visie, de doelen en de evaluatie beschreven. De strategie dient om de vertaling te maken van doelen naar concrete maatregelen. Daarbij leren we van onze ervaringen en ontwikkelen we het beheer van de watertaken verder om tot doelmatige en efficiënte maatregelen en investeringen te komen. De strategie leidt tot concrete maatregelen voor de gemeente Westerveld in de komende planperiode.

4.2. Van afvalwaterketen naar gemeentelijke watertaken

Riolering is een schakel in de afvalwaterketen. Rioleringsomvat de afvoer van afvalwater, overtollig regen- en grondwater. De afvoer gebeurt naar de rioolwaterzuivering of naar oppervlaktewater. De afvalwaterketen vormt het geheel van inzameling, transport, zuivering van afvalwater en lozing/afzet van de producten die hier uit komen. Voegen we hier de winning en distributie van drinkwater aan toe, dan spreken we van de waterketen.

Zoals uitgebreid verwoord in het hoofddocument gaat het Watertakenplan uit van de ketenbenadering. Niet de gemeente, het waterschap, waterbedrijf, bedrijf of particulier staat centraal, maar het functioneren van de keten als geheel. Om de ketenbenadering vorm te geven, is voor een benadering van de afvalwaterketen in acht onderdelen gekozen:

1. Invoer
2. Inzameling & Transport
3. Zuivering
4. Uitvoer
5. Aansluiting
6. Bemaling
7. Markt
8. Watersysteem

In het maatregelenprogramma van het watertakenplan zijn samenhangende maatregelen benoemd die tot een gezamenlijke ontwikkeling van de afvalwaterketen leiden. In de bijlagen vindt u het complete overzicht van de maatregelen uit het hoofddocument.

De totale gemeentelijke watertaken zijn breder. Deze specificatie plaatst de ontwikkeling van de afvalwaterketen in de context van de complete rioleringszorg. In dit en volgend hoofdstuk worden de maatregelen en taken verder uitgewerkt voor gemeente Westerveld en verwerkt in een kosten-dekkingsplan.

De strategie wordt gekoppeld aan de doelen uit hoofdstuk 2. De vijf doelen worden praktisch vertaald naar maatregelen en beheeractiviteiten.

Twee doelen richten zich op communicatie, meldingen, klachten en afhandeling hiervan. Het betreft doel 1: 'bescherm de volksgezondheid' en doel 5: 'zorgvuldige dienstverlening'. Het klantcontactcentrum continueert de uitvoering waarbij vakinhoudelijke ondersteuning en uitvoering wordt geleverd door het team Leefomgeving en Openbare Ruimte.

De overige drie doelen worden behaald door de uitvoering van een aantal taken en activiteiten:

Doel 2: Beperk wateroverlast

Om dit doel te kunnen realiseren is een continu inzicht nodig in het functioneren van het rioolstelsel. Dit wordt gedaan door het uitvoeren van metingen, waarnemingen in de praktijk en het reinigen en inspecteren van riolen. De gegevens moeten gestructureerd worden bijgehouden zodat er ook berekeningen mee gemaakt kunnen worden.

Bij de aanleg van nieuwe voorzieningen worden ontwerpgrondslagen gehanteerd op basis van de gemeentelijke Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) en gebiedskennis, opgedaan door middel van metingen, inspecties en ervaringen. Als er aanleiding voor is worden rioolstelsels onder andere met deze gegevens doorgerekend om te zien of ze nog voldoende robuust en klimaatbestendig zijn.

Dwingeloo

Doel 3: Beperk hinder

Om dit doel te realiseren is inzicht nodig, zoals bovenstaand omschreven. hinder wordt ook beperkt door het dagelijks functioneren van aansluitingen, kolken en leidingen te garanderen. Daartoe vinden regelmatig onderhouds- en reinigingswerkzaamheden plaats. Een zo nauwkeurig mogelijke bepaling van de restlevensduur van riolering, in combinatie met het nemen van levensduur verlengende maatregelen zorgt voor een risico-gestuurd beheer. Voordat structureel hinder ontstaat, moet door reparatie, renovatie of vervanging zijn ingegrepen. De hiervoor benodigde investeringen worden zo nauwkeurig mogelijk gepland voor de komende zes jaar.

Doel 4: Spaar het milieu

Dit doel wordt gerealiseerd door te monitoren wat de interactie is tussen de riolering en het oppervlaktewater. Gemeenten meten de uitstoot vanuit het rioolstelsel, het waterschap volgt de ontwikkeling van de waterkwaliteit. Als gevolg van stedelijke ontwikkeling kan het nodig zijn om de uitwerp uit het rioolstelsel te verminderen. Tegelijk worden de nadelige effecten van de uitwerp van riolering zoveel mogelijk hersteld door een zorgvuldige inrichting van het oppervlaktewater en door tijdig onderhoud, waaronder baggeren.

4.3 Maatregelen gemeente Westerveld

Vanuit de ketenbenadering met de acht kernonderdelen, liggen binnen het kernonderdeel Inzameling & Transport de meeste kerntaken van de gemeente. In hoofdstuk 2 zijn vanuit de zorgplichten de Doelen, Functionele Eisen, Maatstaven en Meetmethoden (DoFEMaMe) afgeleid die het kader vormen voor de te nemen maatregelen. Hoofdstuk 2 vormt de bestuurlijke samenvatting van de DoFEMaMe tabel in bijlage 3. Hierin zijn de maatstaven en meetmethoden gespecificeerd en uitgewerkt.

In deze paragraaf wordt per zorgplicht ingegaan op de gemeentelijke watertaken. Dit leidt gezamenlijk tot een totaalpakket van maatregelen en bijbehorende kosten. In paragraaf 4.4. is een overzicht gegeven van alle kosten en budgetten.

4.3.1 Zorgplicht inzameling stedelijk afvalwater **Aanleg van nieuwe voorzieningen**

Bij nieuwbouw wordt in principe gekozen voor een gescheiden rioolsysteem. In de bouwverordening is opgenomen dat water gescheiden aangeboden moet worden. De afweging wordt per plan of project gemaakt en is altijd maatwerk. Nieuwe innovatieve oplossingen worden op de voet gevolgd en waar mogelijk toegepast.

Binnen onze gemeente zijn de volgende ontwikkelingen bekend op het gebied van woningbouw: Diever Kalterbroeken, Vledder Noord en op een zestal kleinschalige locaties verspreid in de gemeente. In het aantal aansluitingen is hier rekening mee gehouden.

Op het gebied van bedrijventerreinen zijn er in Dwingeloo en Havelte mogelijke ontwikkelingen.

Gegevensbeheer

De basis van al het beheer en onderhoud ligt in het gegevensbeheer. Inzicht in het water- en rioleringssysteem kan alleen worden verkregen als het gegevensbeheer op orde is. Het bijhouden van gegevens in het beheersysteem blijft een punt van aandacht. Voor het gegevensbeheer wordt gebruik gemaakt van het beheerpakket van Antea: GBI, daarnaast is het programma Kikker van Riodesk in gebruik voor het raadplegen van gegevens, het maken van planningen en begrotingen en het opstellen van maatregelenprogramma's. Met het beheersysteem wordt tevens voldaan aan de eisen vanuit de Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (WION).

Drukriolering

Het verhard oppervlak is in 2011 geactualiseerd voor de grotere kernen, op basis van de GBKN. Deze gegevens zijn niet opgenomen in het beheersysteem.

Aansluitingen op riolering of IBA

Volgens de Waterwet (voorheen Lozingenbesluit) dienen ongezuiverde lozing van afvalwater in de bodem of op oppervlaktewater te worden opgeheven. Er zijn 3 IBA's (geplaatst door en eigendom

van de gemeente) en geen ongerioleerde percelen. De IBA's worden ook onderhouden door de gemeente. Voor 16 percelen heeft de gemeente een ontheffing van de zorgplicht.

Onderhoudswerkzaamheden

In de afgelopen periode is een inhaalslag gemaakt met reinigen en inspecteren, zodat 90% van alle kernen de vrijvervalriolen zijn geïnspecteerd. In totaal is 80% van het gehele vrijverval rioolstelsel

geïnspecteerd. Er is goed inzicht in kwaliteit van het rioolstelsel, zodat ook de investeringen voor vervanging op basis van kwaliteit is gemaakt. Alle informatie van de rioolinspecties wordt in het beheerpakket verwerkt en gebruikt om een maatregelenprogramma op te stellen. De frequentie van reinigen blijft theoretisch 1 keer per 7 jaar. De frequentie voor het inspecteren blijft cyclisch 1 keer per 20 jaar voor het gemengde stelsel. Daarnaast wordt er kwalitatief geïnspecteerd om bepaalde schadebeelden te monitoren. Alle kolken worden 1,5 keer per jaar gereinigd. Tevens worden de wegen en goten 6 tot 7 keer per jaar geveegd. Door frequent te vegen komt er minder vuil in de kolken terecht en wordt de groei van onkruid tegen gegaan. Hierdoor is ook de kans op verstoppingen minder groot. Om die reden worden 2 veeggronden per jaar doorberekend in de rioolheffing.

Pompen, gemalen en randvoorzieningen worden 1 keer per jaar gereinigd, geïnspecteerd en onderhouden. Aan de hand van die inspecties wordt jaarlijks een maatregelenprogramma opgesteld en uitgevoerd. De kosten hiervoor zijn opgenomen in de exploitatie en investeringen.

Klein onderhoud en preventief onderhoud van gemalen wordt door de eigen buitendienst van onze gemeente verricht. Grote projecten worden uitbesteed of in samenwerking uitgevoerd. Het onderhoud is volledig bij en goed op orde. Voor het onderhoud is in 2015 een onderhoudsmanagementsysteem aangeschaft en gevuld met de administratieve gegevens. Tevens is een algemene NEN 3140 keuring uitgevoerd. Dit alles moet in de komende planperiode leiden tot meer inzicht in de levensduur van mechanische- en drukriolering, waardoor ook hier risico gestuurd beheer toegepast kan worden.

Jaarlijks worden operationele plannen gemaakt, waarin het beleid en de strategie uit het GRP worden vertaald naar jaarlijkse maatregelen. Op basis van deze plannen wordt tevens gerapporteerd over de voortgang.

Kwaliteit van riolering

De kwaliteit van het rioolstelsel wordt beoordeeld aan de hand van de inspecties (op basis van NEN3398) en daarnaast door eigen waarneming worden de strengen geprioriteerd en een maatregeltoets uitgevoerd. Deze beoordelingen worden geclassificeerd in de volgende 3 categorieën:

- Afstroming: bijvoorbeeld door verstoppingen, wortelingroei, instekende inlaten.
- Waterdichtheid: bijvoorbeeld door instromend water.
- Stabiliteit: zoals aantasting van de buis en (ernstige) scheurvorming in combinatie met zichtbare grond.

Reparatie, renovatie en vervanging van riolering

Gemiddeld is aangenomen dat riolering 60 jaar meegaat. Door verbeterde technieken en meer inzicht is de theoretische levensduur verlengd naar 70 jaar. Dat heeft een positieve invloed op de benodigde investeringen. Een langere theoretische levensduur, betekent in theorie minder lengte rioolbuis vervangen per jaar. Uiteraard wordt riolering alleen vervangen als dat kwalitatief noodzakelijk is.

De noodzakelijke maatregelen zijn bepaald aan de hand van kwalitatieve gegevens. Voor de langere termijn wordt gebruik gemaakt van theoretische gegevens, om zo goed mogelijk te kunnen anticiperen op eventuele vervangingspieken.

Functioneren van de riolering

De huidige basisrioleringsplannen (BRP's) zijn niet volledig actueel en erg versnipperd. In deze planperiode wordt een actueel integraal BRP opgesteld. Het verhard afvoerend oppervlak is in beeld en actueel (op basis van GBKN 2011). Bij het actualiseren van de BRP's zal dit worden opgenomen in het beheersysteem.

Knelpunten

Regenwater op drukriolering is op dit moment een actueel onderwerp waar onderzoek naar moet worden verricht. In deze planperiode blijft dit een belangrijk onderwerp om aan te pakken. Het regenwater verstoort de werking van het drukrioleringsysteem. Bovendien is het niet toegestaan dat er regenwater wordt geloosd op drukriolering.

Het water- en rioolsysteem voldoet aan de eisen die wij stellen: er mag geen schade ontstaan bij een neerslaggebeurtenis die in theorie 1 keer per 2 jaar voorkomt ($T=2$). In de praktijk zijn geen knelpunten die overlast veroorzaken bekend. Ook niet bij hevige neerslag die in praktijk is gevallen en die ruimschoots boven onze norm is.

Communicatie

De nieuwe Waterwet gaat uit van samenwerking en overleg. Samenwerking vormt de basis voor het bereiken van de doelstellingen. Naast communicatie voor educatie, voorlichting en gedragsbeïnvloeding is het van belang de burgers en bedrijven optimaal te informeren over de besteding van de rioolheffing (verantwoording) en te informeren over projecten en eventueel daaruit voortkomend tijdelijk overlast. De communicatie wordt waar mogelijk in samenwerking opgepakt. Uiteraard is de gemeente altijd bereid meer informatie te verstrekken en burgers en bedrijven persoonlijk te woord te staan. Optimale communicatie is een standaard en geïntegreerd onderdeel bij de uitvoering van projecten.

In eerste instantie fungeert de gemeente Westerveld als loket waar particulieren met hun klachten en vragen terecht kunnen. De gemeente is daarmee primair aanspreekpunt voor de particulier.

4.3.2 Zorgplicht regenwater

In oktober 2014 is de “beleidsnotitie Hemel- en grondwater gemeente Westerveld” vastgesteld. Hierin is het beleid voor regenwater en grondwater opgenomen. Voor de definities en criteria van overlast en voor de inspanningsverplichting wordt verwezen naar deze beleidsnotitie, die als separate bijlage aan het watertakenplan is toegevoegd.

De Waterwet bepaalt dat het waterschap de beheerder is voor regionale watersystemen. Het waterschap is verantwoordelijk voor het operationele regionale waterbeheer. Het waterschap legt de condities vast voor een goede ontwatering en afwatering, bepaalt de concrete maatregelen en voert deze uit. De gemeente is belast met de zorg voor overtollig grondwater en afvloeiend regenwater in het stedelijke gebied. De provincie is beheerder van het diepe grondwater.

De gemeente zal niet direct het regenwater van elke extreme bui kunnen inzamelen. Er is een landelijk geaccepteerde norm voor het optreden van water op straat in relatie tot de capaciteit van de riolering: bij een neerslaggebeurtenis die theoretisch eenmaal per twee jaar voorkomt mag geen water op straat optreden. Als water op straat voor-

komt spreekt de gemeente van waterhinder. Er is sprake van wateroverlast bij structureel (meerdere keren per jaar en langer dan een uur) en op grotere schaal optreden van water op straat, water in winkels, woningen of bedrijven met materiële schade en ernstige belemmering van het verkeer.

Volgens de regenwaterzorgplicht moet de gemeente zorg dragen voor een doelmatige inzameling van regenwater voor zover redelijkerwijs van een particulier niet kan worden gevraagd om dit water in de bodem of naar het oppervlaktewater te brengen. Met een verordening afvoer regenwater en grondwater bestaat de mogelijkheid om het lozen van regenwater op een gemengd of vuilwaterriool te beëindigen.

Klimaatverandering

Hogere temperaturen, een sneller stijgende zeespiegel, nattere winters, heftigere buien en kans op drogere zomers. Daar moeten we volgens de KNMI'14-klimaatscenario's, in de toekomst in Nederland rekening mee houden (bron: KNMI). Bij het actualiseren van het BRP wordt het water- en rioolsysteem in de gemeente getoetst op neerslaggebeurtenissen die theoretisch 1 keer per 100 jaar voorkomen. Indien klimaatverandering hiertoe

aanleiding geeft wordt onderzoek uitgevoerd naar kwetsbare locaties en naar eventueel benodigde extra maatregelen.

Afkoppelen regenwater

Op dit moment is het beleid ten aanzien van de inzameling van overtollig regenwater dat alle kansen (herstructureringen, groot onderhoud wegen, vervanging riolering e.d.) worden aangegrepen om af te koppelen. Bij aanleg van gescheiden stelsels wordt in ieder geval per perceel een uitlegger aangebracht om regenwater af te kunnen voeren. In geval van grootschalige projecten of knelpunten wordt verder gegaan door het afkoppelen van dakoppervlak. De voorkeursvolgorde bij het afkoppelen van verhard oppervlak is vasthouden - bergen - afvoeren. Doelmatigheid is hierbij het uitgangspunt.

Naast riolering komen ook voorzieningen ten behoeve van het afvloeiende regenwater voor die niet tot de riolering behoren en in beheer zijn bij de gemeente. Bijvoorbeeld wadi's en infiltratievoorzieningen. Voor de inzameling en afvoer van het afvloeiend regenwater in nieuwbouwlocaties wordt regenwater in principe gescheiden afgevoerd. Kosten voor het beheer van de regenwatervoorzieningen vallen onder de exploitatiekosten.

Watergangen

De watergangen in stedelijk gebied zijn voorzieningen van het water- en rioolsysteem die als functie hebben overtollig regenwater en grondwater af te voeren. Om die reden worden onderhoudskosten aan de watergangen (waarborgen afvoercapaciteit) toegerekend aan de rioolheffing.

Uit een onderzoek naar de inrichting van de vijvers en de functie voor het afvoerende regenwater en regulering van het grondwater is een maatregelenprogramma opgesteld. De verbetermaatregelen zijn deels in 2015 al uitgevoerd, de overige verbetermaatregelen worden in de komende planperiode uitgevoerd.

Wadi Darp

Baggeren

Het baggeren van watergangen is noodzakelijk om de doorstroming van de watergangen en vijvers te garanderen, daarnaast om eventuele vervuiling vanuit de riooloverstorten te verwijderen. Jaarlijks is er voor het baggeren een budget opgenomen in de exploitatie. Deze kosten zijn volledig ondergebracht in de rioolheffing.

Stedelijke wateropgave

Voor de stedelijke wateropgave is geen berekening gemaakt. In overleg met waterschap Reest en Wieden is bepaald dat er geen opgave is.

4.3.3 Zorgplicht grondwater

Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om, voor zover doelmatig, maatregelen in de openbare ruimte te treffen die structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand zoveel mogelijk voorkomen of beperken. Daarnaast is de gemeente aanspreekpunt voor de burger en behandelt grondwaterklachten.

De gemeente Westerveld streeft naar een ontwateringsdiepte die praktisch gezien de best haalbare is en minimaal 0,70 m bedraagt voor wegen, pleinen en trottoirs in de openbare ruimte van het bebouwde gebied. Voor openbaar groen in het bebouwde gebied streeft de gemeente naar een ontwateringsdiepte van minimaal 0,50 m. Voor specifiek gebruik (sportvelden, begraafplaatsen) of inrichting (waardevolle en monumentale bomen) kunnen gespecificeerde criteria van toepassing zijn. Wanneer het vloerpeil als referentie wordt genomen dient rekening te worden gehouden met het feit dat het vloerpeil doorgaans 20 cm hoger ligt dan het wegpeil.

Voor de definities en criteria van overlast en voor de inspanningsverplichting wordt verwezen naar de “beleidsnotitie Hemel- en grondwater gemeente Westerveld”.

Bij ontwikkelingen en projecten wordt het grondwater standaard meegenomen in het onderzoek en indien noodzakelijk worden maatregelen opgenomen om overlast te voorkomen of eventueel op te lossen.

Drinkwaterwinning

In onze gemeente hebben wij twee grondwaterbeschermingsgebieden: Havelterberg (grens met gemeente Steenwijkerland) en Leggeloo, deze worden beheerd door Waterleiding Maatschappij Drenthe (WMD) voor Leggeloo en drinkwaterbedrijf Vitens voor Havelterberg. Aan de rand van het Westerzand ligt de winning Havelterberg. De winning ligt centraal tussen Steenwijk en Havelte en ten zuiden van de buurschappen Darp en Havelterberg. De snelweg A32 ligt ten westen van de drinkwaterwinning. Het waterwingebied Leggeloo grenst aan het natuurgebied van Dwingeloo. Deze bosstrook is eigendom van Staatsbosbeheer.

In verband met risico op vervuiling gelden binnen grondwaterbeschermingsgebieden specifieke aanbevelingen en maatregelen. Voor onze gemeente zijn er binnen de gemeentelijke watertaken op dit moment geen knelpunten bekend. Projecten, ontwikkelingen en veranderingen worden afgestemd met Vitens of de WMD en provincie.

4.4 Budgetten

In deze planperiode moet onderzoek worden verricht en plannen worden opgesteld. In de hiervoor genoemde onderwerpen is dat beschreven. De tabel hiernaast geeft een overzicht van alle onderzoeken en planvorming in de planperiode, per jaar en het benodigde budget. De budgetten zijn opgenomen in de jaarlijkse exploitatie. Zie de tabel hiernaast. Een uitgebreid overzicht van kosten is weergegeven in bijlage 5.

In de tweede tabel zijn de totaalbedragen van de investeringen opgenomen voor de planperiode.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Onderdeel riolering Beheer	757.060	728.519	732.720	715.038	712.713	729.210
Onderdeel Riolering nieuw & waterplan	385.200	446.200	387.500	387.500	387.500	398.780

Exploitatie onderdeel rioolbeheer & onderzoek

Bedragen in € (excl. btw)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vrijverval riolering	171.193	219.709	237.363	227.363	224.955	222.784
Gemalen				194.000		
Persleiding			176.000			27.000
Drukriolering	58.000	115.000	33.000	25.000	73.000	33.000
Onderhoud stedelijk water	46.600	46.600	46.600	46.600	46.600	46.600
Milieumaatregelen	178.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
Totaal	453.793	531.309	642.963	643.369	494.555	479.384

Investeringen

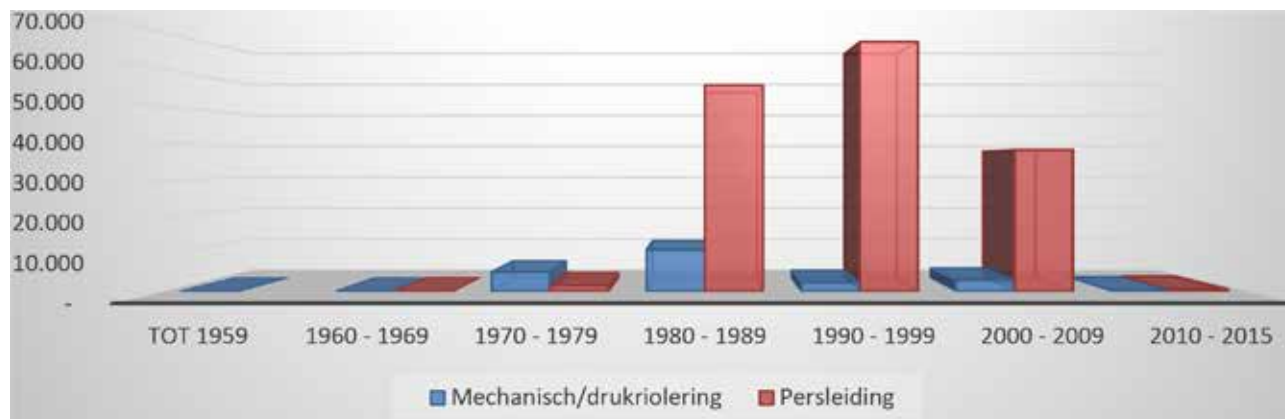
Bedragen in €

4.5 Areaal

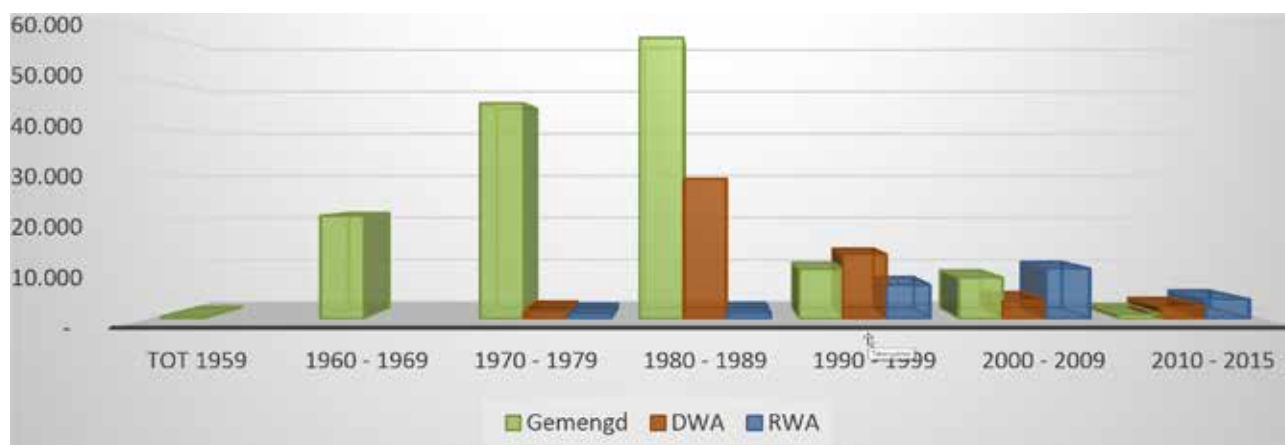
In deze paragraaf wordt ingegaan op de hoeveelheden en de opbouw van het rioolsysteem.

De grafieken hiernaast geven de opbouw van het rioolstelsel in aanlegperiodes weer. In de eerste grafiek staat de mechanische riolering (drukriolering en persleidingen). In de tweede grafiek staat een opbouw van de lengte per aanlegperiode van de verschillende stelseltypen van het vrijvervalriool:

- DWA = Droogweer afvoer (DWA), afvoer van afvalwater, van een (verbeterd) gescheiden rioolstelsel.
- RWA = Regenwater afvoer (RWA), van een (verbeterd) gescheiden rioolstelsel.
- Gemengd = Gemengd rioolstelsel.

Opbouw rioolstelsel mechanische riolering (in meters)

Opbouw rioolstelsel vrijverval riolering (in meters)

De opbouw van de mechanische riolering laat zien dat er gedurende deze planperiode al sprake is van cyclische (theoretische) vervanging van persleidingen, drukriolering en gemalen. In de afgelopen periode is hier al invulling aan gegeven door opgetreden schadebeelden te herstellen. Hiermee zijn ervaringen opgedaan van het renoveren met nieuwe technieken om kosten te besparen om ook bij mechanische riolering risico gestuurd beheer toe te passen. In deze planperiode zijn budgetten gereserveerd voor verdere renovaties en vervangingen van de mechanische riolering. Dit gebeurt alleen op basis van inspecties waaruit blijkt dat de kwaliteit niet meer toereikend is.

De opbouw van het vrijval stelsel en de gehanteerde theoretische levensduur (van 70 jaar) laten zien dat vanaf 2030 de vervanging van het vrijvalstelsel zal toenemen, met name tussen 2040 en 2060.

De tabel hiernaast geeft een opsomming van de totale omvang van het water- en rioolsysteem.

Voor een overzicht van alle overstorten wordt verwezen naar de betreffende basisrioleringsplannen.

De totale lengte van de riolering en het aantal pompunits/gemalen is groot teruggerekend naar het aantal heffingseenheden. Dat betekent het beheer, onderhoud en vervanging ook relatief duurder is per heffingseenheid dan het landelijke gemiddelde.

	<i>Eenheid</i>	<i>Hoeveelheden</i>
Lengte vrijval riolering GEM	Km	146
Lengte vrijval riolering: DWA	Km	51
Lengte vrijval riolering: RWA	Km	24
Lengte persleidingen	Km	164
Lengte drukriolering	Km	22
Gemalen	St	43
Randvoorzieningen	St	10
Kolken	St	9.985
Overstorten extern Gemengd en (verbeterd) Gescheiden stelsel	St	53
Heffingseenheden	St	9775
Pompunits	St	540
IBA's	St	3
Niet aangesloten percelen (vrijstelling zorgplicht)	St	16
Lengte te vegen molgoot	Km	228

Riolering gemeente Westerveld

5 Financiën en kostendekkingsplan

Met alle nieuwe inzichten, evaluaties en kennis die is opgedaan, is een nieuwe weg ingeslagen. De afgelopen periode is bepaald hoe de gemeentelijke watertaken zo slim mogelijk ingevuld kunnen worden. De doelstelling is om een zo hoog mogelijke kwaliteit te halen voor maatschappelijk zo laag mogelijke kosten. Dat heeft geleid tot de omslag van theorie naar praktijk. Alle investeringen zijn gebaseerd op inzicht in kwaliteit en naar prioriteit opgenomen, uiteraard afgestemd met de andere taakvelden om projecten integraal aan te pakken.

5.1 Rioolheffing

In dit hoofdstuk komt aan de orde welke financiële middelen nodig zijn om de in dit plan gestelde doelen met de beschreven strategie te kunnen realiseren. Doelen, strategie en benodigde middelen zijn onverbrekkelijk met elkaar verbonden.

Voor de bekostiging van de gemeentelijke watertaken, is het bekostigingsinstrument aangepast. De Wet verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken voorziet in het creëren van een nieuwe rioolheffing (Gemeentewet, artikel 228a). Uit de opbrengst hiervan kunnen de gemeentelijke watertaken worden bekostigd.

Artikel 228a Gemeentewet

1. Onder de naam rioolheffing kan een belasting worden geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:
 - a. de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater;
 - b. de inzameling en afvoer van afvloeiend re-

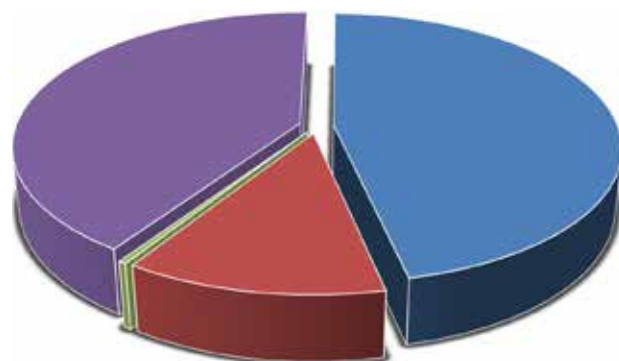
genwater, de verwerking van het ingezamelde regenwater én het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

2. Ter zake van de kosten, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, kunnen twee afzonderlijke belastingen worden geheven.

Ontwikkeling rioolheffing landelijk

De gemeente betaalt haar taken voor afval-, hemel- en grondwater grotendeels uit de rioolheffing. De opbrengsten van de rioolheffing mag zij alleen aan deze watertaken besteden. In 2014 bedragen de rioleringskosten voor heel Nederland € 1,5 miljard. De gemiddelde rioolheffing voor een meerpersoonshuishouden is € 186. Keuzes in financiering van de investeringen bepalen de hoogte van de heffing op de korte én lange termijn. (bron: Stichting Rioned)

Onderstaande grafiek geeft een overzicht van de opbouw van de rioolheffing van de gemeente Westerveld. Het grootste deel betreft de investeringen. De investeringen worden direct bekostigd vanuit de opbrengst van de rioolheffing in hetzelfde jaar (via een dotatie in de voorziening). De exploitatie is tevens een groot aandeel van de rioolheffing. Hieronder vallen alle vaste lasten en alle activiteiten aangaande het beheer en onderhoud.

- Investeringen
- Personeelskosten
- Watertakenplan gezamenlijk maatregelenprogramma
- Exploitatie

Opbouw rioolheffing Westerveld

5.2 Uitgangspunten

De rioolheffing is over een periode van 20 jaar berekend. Er is gekeken naar investeringspieken in deze periode (bijvoorbeeld doordat veel riolen tegelijk aan het eind van hun levensduur komen), maar concreet zijn de eerste 6 jaar beschouwd (planperiode). Daarop is de strategie - zoals beschreven in hoofdstuk 4 - bepaald en de daarbij behorende hoogte van de rioolheffing berekend.

Zowel de baten (tarief rioolheffing en aantal heffingseenheden) als een overzicht van alle lasten zijn in het berekeningsmodel gebracht. De lasten betreffen de exploitatiekosten (met onder andere doorberekening van personeelskosten), de externe kosten (zoals reiniging en inspectie), benodigde onderzoekskosten en investeringen.

Er is voor de rioolheffingsberekening gebruik gemaakt van het rioleringsmodel van de gemeente Groningen, dat zij zelf heeft ontwikkeld om niet afhankelijk te zijn van externe adviesbureaus. Dit model is getoetst en goedgekeurd door een accountant.

Gemeente Westerveld berekent de rioolheffing zonder inflatie.

De tabel hieronder geeft de theoretische levensduur per stelseltype en materiaalsoort weer.

	Levensduur
Vrijerval Riolering:	
beton en pvc	70 jaar
Persleidingen	45 jaar
Gemalen:	
mechanisch/electrisch	20 jaar
bouwkundig	45 jaar
Drukriolering:	
mechanisch/electrisch	20 jaar
bouwkundig	45 jaar

Gehanteerde theoretische levensduur

Financieringsmethode

Gemeente Westerveld hanteert sinds 2015 het ideaalcomplex. Jaarlijks wordt vanuit de opbrengst van de rioolheffing een dotatie gedaan aan de voorziening om daarvan de investeringen direct te bekostigen. Tevens wordt gebruik gemaakt van een reserve voor tekorten en overschotten vanuit de exploitatie. Er zijn geen lopende kapitaallasten meer en er komen geen nieuwe kapitaallasten meer. Met name op de lange termijn heeft dat een gunstig effect op de hoogte van de rioolheffing. Hierover is meer geschreven door Stichting Rioned in samenwerking met de Commissie BBV.

Gezamenlijk maatregelenprogramma

De plannen die voortkomen uit het gezamenlijke maatregelenprogramma zijn financieel gedekt binnen de rioolheffing (bestaand onderzoeksgeld in de exploitatie). De verdeling van kosten naar gemeenten is evenredig naar het aantal heffingseenheden en deels op basis van een vast bedrag. Zo ontstaat een eerlijke toerekening van gezamenlijke kosten naar de burger in de rioolheffing per deelnemende gemeente. De totale kosten zijn evenredig verdeeld over de planperiode volgens de tabellen hiernaast.

Gemeente De Wolden	54.000
Gemeente Hoogeveen	110.000
Gemeente Meppel	66.000
Gemeente Midden-Drenthe	67.000
Gemeente Steenwijkerland	95.000
Gemeente Westerveld	50.000
Waterschap Reest en Wieden	72.000

Bedragen in €

Kosten (excl. uurkosten) over de planperiode van 6 jaar

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kosten vanuit maatregelenprogramma Watertakenplan	8.417	8.417	8.417	8.417	8.417	8.417

Bedragen in €

Kosten voor de gemeente Westerveld

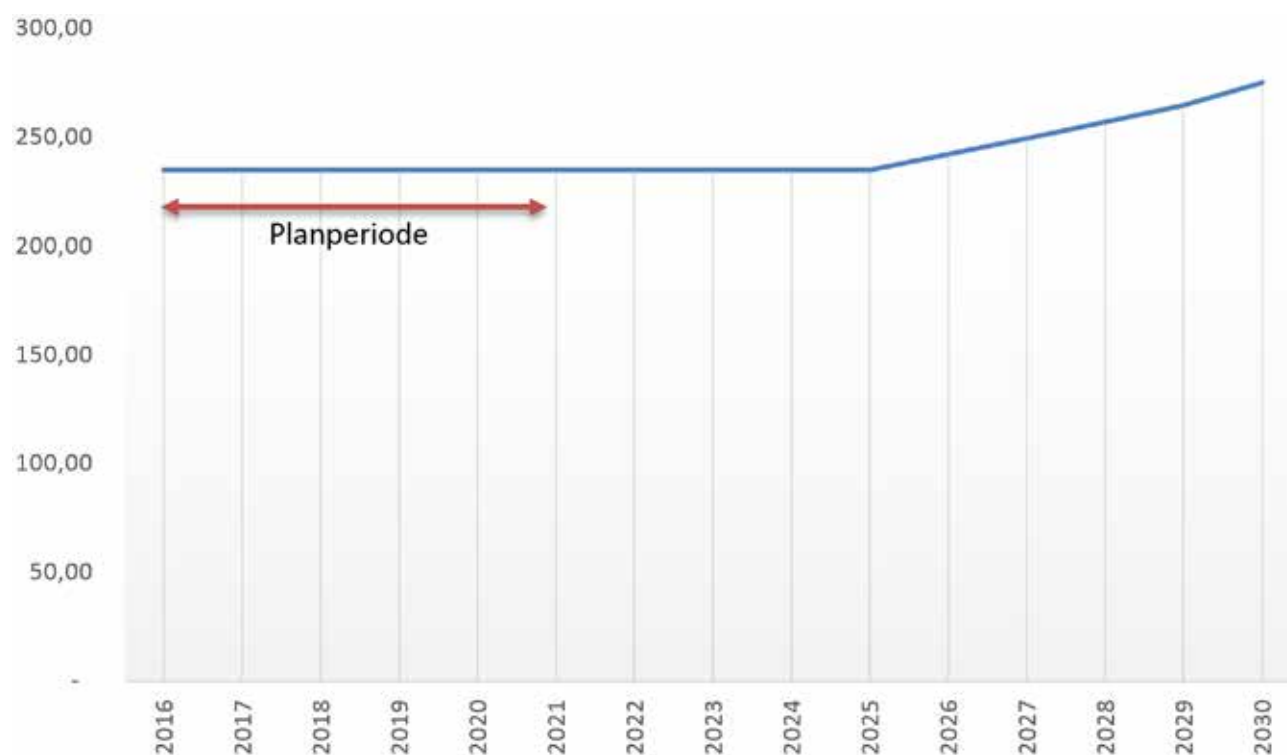
5.3 Rioolheffingsberekening

Het aantal heffingseenheden is 9775 in 2015 (eigenaren). Het tarief voor 2015 is: € 249,-. De rioolheffing voor 2016 is voorgesteld op € 235,-. Alle kosten en investeringen zijn in het model gebracht en voor een periode van 20 jaar berekend. Gedurende de planperiode kan het tarief op een gelijk niveau van €235,- blijven. Vanaf 2025 is vooralsnog rekening gehouden met een stijging van 3% per jaar om kostendekkend te blijven. De focus voor het bepalen van de noodzakelijke investeringen ligt op de planperiode: 2016 tot en met 2021. Na de planperiode zijn de investeringen bepaald op basis van theoretische uitgangspunten, aangezien de planningshorizon hiervan te ver reikt is om hiervoor een concreet maatregelenprogramma op te stellen. Het verloop van de rioolheffing op lange termijn is daardoor indicatief.

Er is rekening gehouden met een lichte stijging van aantal heffingseenheden voor de periode waarover de berekening is gemaakt. Dit sluit aan bij de prognoses die ook worden gebruikt voor de begroting. Dit aantal moet jaarlijks worden getoetst en indien blijkt dat het aantal substantieel afwijkt van de werkelijkheid is het noodzakelijk de rioolheffingsberekening te actualiseren.

Een uitgebreid overzicht van investeringen, kosten en opbrengsten is weergegeven in de bijlagen.

De grafiek hieronder geeft het verloop van de rioolheffing van 2016 t/m 2030 weer.

Overzicht verloop van de rioolheffing

Bedragen in €

5.4 Kostenbesparing

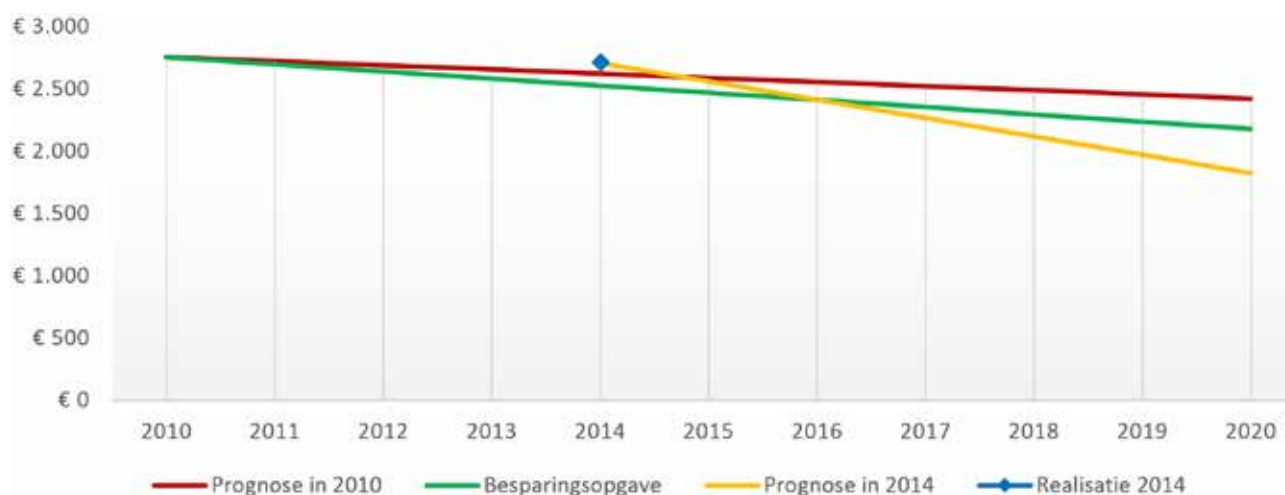
Door samen te werken worden kosten bespaard, naast de verhoging van kwaliteit en het verminderen van kwetsbaarheid.

De eerste kostenbesparing is al direct zichtbaar: het opstellen van dit Watertakenplan. Indien het waterschap en de gemeenten dit afzonderlijk hadden laten opstellen, had het voor alle partijen zeker twee maal het bestede budget gekost. Maar de grote winst zit hem financieel niet alleen in het besparen op de onderzoekskosten, maar juist in de besparingen in de uitvoering. De onderzoekskosten bedragen een klein deel van het bestede budget per jaar voor investeringen buiten. Die investeringen hebben betrekking op één watersysteem. Met de onderzoeken wordt nauwkeurig in beeld gebracht waar de synergievoordelen te behalen zijn. In de komende planperiode zal daar meer inzicht in worden gegeven.

Bestuursakkoord Water

De besparingsopgave voor regio Fluvius komt voort uit het Bestuursakkoord Water. De voortgang is gerapporteerd in een grafiek, waarin de oorspronkelijke prognose, de besparingsopgave, de realisatie en de nieuwe prognose tot 2020 zijn opgenomen. Als regio is de prognose voor het behalen van het gestelde doel in 2020 (structurele besparing van

5,1 miljoen) haalbaar. De prognose op dit moment is dat de besparing 5,3 miljoen bedraagt. Met de Monitor wordt dit jaarlijks geanalyseerd en kan worden bijgestuurd indien noodzakelijk. Onderstaande grafiek brengt de kostenontwikkeling voor gemeente Westerveld in beeld.

Kosten voor de gemeente Westerveld

Bedragen in € 1.000,-

6 Organisatie

6.1 Algemeen

Voor de uitvoering van de gemeentelijke watertaken is een professionele organisatie nodig. Deze organisatie moet voldoende robuust zijn en over voldoende kwaliteit beschikken om de uitvoering van de watertaken efficiënt en doelmatig uit te voeren. De organisatie moet in staat zijn om de doelen zoals geformuleerd in hoofdstuk 2 naar behoren uit te voeren.

Met het oog op de samenwerking binnen Fluvius zijn de organisatie-aspecten op regionale schaal onderzocht en is een relatie gelegd met de monitor ten aanzien van het aspect kwetsbaarheid. Er zijn verschillen in de organisaties van de gemeenten door de mate van uitbesteden en de verschillen in omvang van taken. In de paragraaf 5.4 van het hoofddocument wordt toegelicht hoe kwetsbaarheid gemonitord wordt en in H6 de organisatie van de samenwerking binnen Fluvius. In bijlage D van het hoofddocument zijn de personele aspecten vanuit het samenwerkingsperspectief belicht.

6.2 Onderbouwing capaciteit Westerveld

De stichting RIONED heeft een module binnen de Leidraad Riolering ontwikkeld om te bepalen welke kennis en vaardigheden nodig zijn voor het rioolbeheer en welke formatieomvang bij gemeenten nodig is. Met behulp van deze module (D2000) wordt een inschatting gemaakt van de benodigde capaciteit.

Theoretische capaciteit

Voor het analyseren van de capaciteit van de binnendienst wordt gebruik gemaakt van een indeling in vijf deeltaken:

1. Planvorming (opstellen GRP; afstemming andere plannen; opstellen jaarprogramma's)
2. Onderzoek (inventarisatie; inspectie/controle; meten; berekenen)
3. Onderhoud (riolen/ kolken; gemalen/ mechanische riolering; infiltratievoorzieningen/ lokale zuivering; grondwatervoorzieningen)

4. Maatregelen (aanleg; reparatie; renovatie/ vervanging; verbetering)
5. Facilitair (afstemming andere planvormen; vergunningen; ondersteuning etc.)

Voor het uitvoeren van maatregelen wordt de theoretische capaciteit berekend op basis van de omvang van investeringen in de planperiode. Voor de uitvoering van beheersactiviteiten in het onderhoud wordt de theoretische capaciteit berekend op basis van areaalgegevens.

Er worden door de gemeente veel zaken uitbesteed. Hoe meer de gemeente uitbesteedt, hoe geringer de formatie wordt. Daardoor wordt de gemeente kwetsbaarder (minder robuust).

Onderstaande tabel geeft de resultaten van de theoretische capaciteitsberekening (fte) conform de Leidraad Riolering weer.

	<i>Binnendienst</i>	<i>Maatregelen</i>	<i>Onderhoud</i>	<i>Totaal fte</i>
Westerveld	1,28	1,02	3,73	6,03

Theoretische fte berekening

Werkelijke capaciteit

Voor het opstellen van een vergelijking is gebruik gemaakt van de opgave van de gemeente van de werkelijke capaciteit. In onderstaande tabel worden deze vergeleken met de theoretische capaciteit.

Er is een duidelijk verschil tussen de theoretische capaciteit en de opgegeven werkelijke capaciteit. De werkelijke capaciteit ligt onder de berekende theoretisch benodigde capaciteit.

	<i>Werkelijke fte</i>	<i>Theoretische fte</i>
Westerveld	4,80	6,03

Vergelijking capaciteiten

6.3 Robuustheid organisatie

In het Bestuursakkoord Water uit 2011 is door de koepelorganisaties van de verschillende overheidslagen uitgesproken dat de kwetsbaarheid voor het uitvoeren van de gemeentelijke watertaken moet worden verminderd. De taken moeten op een robuustere wijze worden georganiseerd. Dit kan binnen de eigen organisaties worden bereikt, maar ook door het organiseren van samenwerking.

Er is een 0-meting uitgevoerd van de robuustheid van de organisatie door middel van de landelijke Monitor 3K+D. Dit is beschreven in paragraaf 5.4 van het hoofddocument. Uit de monitor blijkt dat naast dat er beperkte capaciteit aanwezig is, de robuustheid van de uitvoering van de watertaken ook beperkt is.

De methodiek om de robuustheid te meten beschouwt het aantal uren dat aan verschillende taken wordt besteed, het aantal medewerkers dat aan een taak werkt en de leeftijd en ervaring van medewerkers. Een 'kwetsbare taak' is in die zin een taak, die van belang is voor het bedrijfsproces, waaraan weinig uren worden besteed door meestal maar één persoon. Versterken van de robuustheid kan door:

- Meer uren aan kwetsbare taken te besteden;
- Kwetsbare taken door meerdere personen te laten uitvoeren;
- Instroom van (jongere) medewerkers te stimuleren;
- Voldoende taken zelf te blijven uitvoeren;
- Kennis en kunde van andere gemeenten door middel van georganiseerde samenwerking te benutten.

De versterking van de robuustheid zal in de komende periode actief worden opgepakt.

Bijlage 1 Begrippenlijst en opbouw (afval)waterketen

Begrippenlijst

De woorden en verklaringen in deze lijst zijn deels afkomstig uit de NEN 3300 'Buitenriolering - Termen en definities' en wetgeving. Daarnaast zijn vrij gebruikelijke definities uit het vakgebied opgenomen.

<i>Afkoppelen</i>	De afvoer van regenwater loskoppelen van de afvoer van afvalwater naar de rioolwaterzuivering
<i>Afvalwater</i>	Zie Stedelijk afvalwater
<i>Afvalwater-zuiveringsinrichting</i>	Zie Rioolwaterzuiveringsinrichting
<i>Afvoerend oppervlak</i>	Het naar de riolering afwaterende oppervlak
<i>Afwatering</i>	Afvoer van regenwater via het maaiveld of via greppels en kanalen naar het oppervlaktewater of regenwaterriool
<i>Afzetting</i>	Aankoeien van slib, vet en kalk op de wand van een rioolbuis; tevens afzetting van bodemmateriaal anders dan zand ter plaatse van een buisverbinding of scheur
<i>Assetmanagement</i>	Doelmatige zorg voor het geheel aan voorzieningen van waarde in het afvalwater- en stedelijk watersysteem, waarmee een organisatie haar primaire doelen realiseert

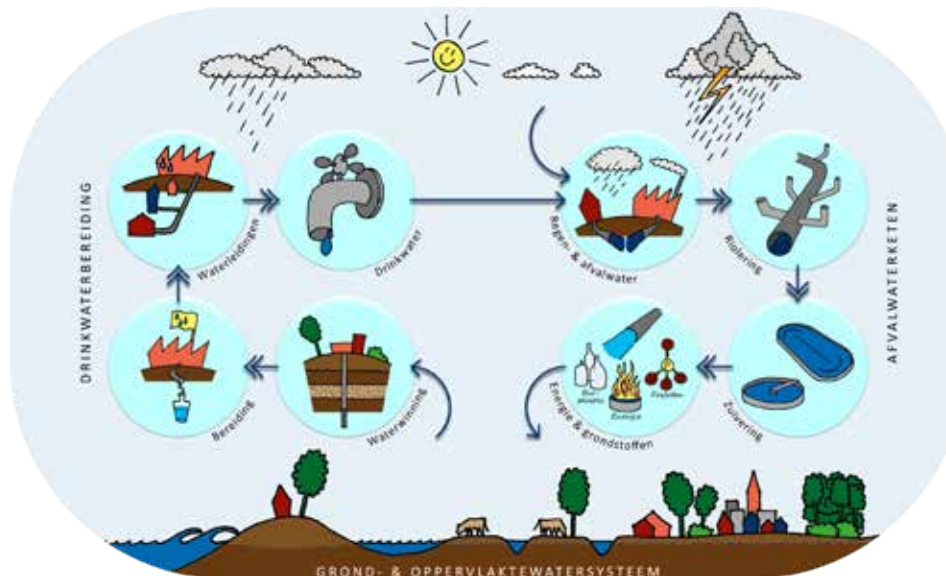
<i>Basisinspanning</i>	Term die de capaciteit van een referentie-rioolstelsel aangeeft, en als maat dient voor de hoeveelheid afvalwater die via een overstort in het oppervlaktewater komt
<i>Basisrioleringsplan</i>	Rapportage die de feitelijke werking van het rioolstelsel beschrijft en de uit te voeren verbeteringsmaatregelen conform de doelen
<i>Bedrijfsafvalwater</i>	Afvalwater dat vrijkomt bij door de mens bedrijfsmatig of in omvang als zij bedrijfsmatig was, ondernomen bedrijvigheid, dat geen huishoudelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater of grondwater is
<i>Bergbezinkbassin</i>	Reservoir voor de tijdelijke opslag van afvalwater waaruit overstortingen kunnen plaatsvinden, waarin tevens slibafzetting plaatsvindt, met een voorziening om het slib te kunnen verwijderen
<i>Bergbezinkleiding</i>	Leiding voor de tijdelijke opslag van afvalwater waaruit overstortingen kunnen plaatsvinden, waarin tevens slibafzetting plaatsvindt, met een voorziening om het slib te kunnen verwijderen
<i>Berging</i>	De inhoud van de riolering uitgedrukt in m3 of mm/ha
<i>Bodempassage</i>	Verzamelaan voor voorzieningen waarbij hemelwater de bodem wordt ingeleid en via een onderliggend drainagesysteem naar oppervlaktewater wordt afgevoerd
<i>Doorlatende verharding</i>	Waterpasserende elementenverharding voor de infiltratie van hemelwater naar de bodem

<i>Drukriolering</i>	Mechanische riolering waarbij het transport plaatsvindt door middel van pompjes en persleidingen
<i>Droogweerafvoer (DWA)</i>	de hoeveelheid afvalwater die per tijdseenheid in een droogweersituatie via het rioolstelsel wordt afgevoerd
<i>Drukriolering</i>	Riolering waarbij het transport van afvalwater gebeurt door middel van pompen en persleidingen
<i>Externe overstort</i>	Rioolput met een opening achter een drempel, via welke rioolwater bij extreem hoge rioolwaterstanden loost naar het oppervlaktewater
<i>Foutieve aansluiting</i>	Het aansluiten van een vuilwateraansluiting op een regenwaterriool of omgekeerd
<i>Gemengd rioolstelsel</i>	Rioolstelsel, waarbij stedelijk afvalwater (afvalwater + afvloeiend hemelwater) door één leidingstelsel wordt getransporteerd
<i>Gescheiden rioolstelsel</i>	Rioolstelsel, waarbij afvalwater en afvloeiend regenwater door twee afzonderlijke leidingstelsels, vuilwaterriool en hemelwaterriool, wordt afgevoerd. Het hemelwater heeft een open verbinding met het oppervlaktewater
<i>Grondwater</i>	Water dat zich in de bodem bevindt, meestal beperkt tot het water beneden de grondwaterspiegel
<i>Hemelwaterriool</i>	Zie regenwaterriool
<i>Huishoudelijk afvalwater</i>	Afvalwater dat overwegend afkomstig is van menselijke stofwisseling en huishoudelijke werkzaamheden
<i>Hydraulische berekening</i>	Het door rekenen bepalen van het hydraulisch functioneren van een rioolstelsel. Hydraulica is de leer van waterbeweging
<i>Infiltratie</i>	Intreding van water in de bodem. Hierbij worden vaak hulpmiddelen gebruikt als kratten, buizen of bollen om dit proces te benutten en te versnellen
<i>Inspectie</i>	Het waarnemen, herkennen en beschrijven van de toestand waarin de riolering verkeert

<i>IT-riool</i>	Geperforeerd (infiltratie-transport)riool, gelegen boven de grondwaterstand, opvang van (ondergronds) afvloeiend hemelwater en (vertraagde) infiltratie naar de bodem
<i>Lamellenafscheider</i>	Voorziening voor de behandeling van op oppervlaktewater geloosd hemelwater
<i>Lekkage</i>	Het in- of uittreden van water via voegen, scheuren, langs inlaten of door de wand van een rioolbuis of rioolput
<i>Meten en monitoren</i>	Het verrichten van waarnemingen van waterstanden, debieten en waterkwaliteit, het beheer van data, en het analyseren van resultaten, teneinde een beeld te krijgen van het functioneren van het rioolstelsel
<i>OAS</i>	Optimalisatiestudie Afvalwatersysteem; een studie waarin de optimalisatie en afstemming tussen riolering, bemaling en inrichting van de afvalwaterzuivering wordt uitgewerkt
<i>Ontwatering</i>	Afvoer van water uit percelen over en door de grond en eventueel door drains, kleine sloten en greppels naar een stelsel van grote waterlopen met als functie afwatering
<i>Overstorting</i>	De lozing van afvalwater via een overstortdrempel naar oppervlaktewater
<i>Randvoorziening</i>	Voorziening in het rioolstelsel die tot doel heeft de lozing van afvalwater uit het riool, naar het oppervlaktewater, op een specifieke plaats te doen verminderen
<i>Regenwaterriool / RWA-riool</i>	Voorziening voor de inzameling en verdere verwerking van afvloeiend hemelwater
<i>Riolering</i>	Het samenstel van riolen, rioolputten en bijbehorende voorzieningen voor de inzameling en het transport van afvalwater
<i>Riool</i>	Samenstel van buizen tussen twee putten bestemd voor de inzameling en/of het transport van afvalwater

<i>Rioolput</i>	Constructie toegang gevend tot het rioolstelsel (te herkennen aan gietijzeren deksels in de weg)
<i>Rioolwater-zuiveringsinrichting (RWZI)</i>	Het totaal van de grond, gebouwen en apparatuur voor de zuivering van afvalwater
<i>Stedelijk afvalwater</i>	Huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater, waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen
<i>Stedelijk watersysteem</i>	Het water dat deel uitmaakt van het watersysteem in de bebouwde kom, inclusief bedrijven- en industrieterreinen en glastuinbouw
<i>Verbeterd gescheiden rioolstelsel</i>	Gescheiden rioolstelsel waarvan hemelwaterstelsel is voorzien van overstortdrempels om de negatieve effecten van foutaansluitingen af te vangen en een deel van het hemelwater af te voeren naar de rioolwaterzuiveringsinrichting
<i>Verhard oppervlak</i>	Oppervlak in stedelijk gebied waar neerslagwater niet kan infiltreren, maar oppervlakkig afstroomt (huizen, straten, en dergelijke)
<i>Vuilwaterriool / Droogweerafvoerriool / DWA-riool</i>	Voorziening voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater
<i>Wadi</i>	Brede greppelachtige voorziening voor de opvang van (bovengronds) afvloeiend hemelwater en (vertraagde) infiltratie naar de bodem
<i>Water op straat</i>	Het optreden van waterstanden boven het maaiveldniveau
<i>Waterpasserende verharding</i>	Waterpasserende elementenverharding voor de infiltratie van hemelwater naar de bodem

<i>Waterketen</i>	De keten van waterproductie (drinkwaterbedrijven en individuele waterwinning), waterverbruik (huishoudens, bedrijven en instellingen), inzameling en transport van afvalwater (gemeenten en waterschappen) en rioolwaterzuivering (waterschappen)
<i>Wateroverlast</i>	Het optreden van waterstanden boven maaiveldniveau waarbij hinder of schade wordt ondervonden
<i>Wortelingroei</i>	Wortels van bomen of planten, die door voegen, scheuren of via gebouw of kolkaansluitingen het riool zijn ingegroeid

Uitleg waterketen

Wat is de waterketen?

De waterketen heeft vooral betrekking op het menselijk gebruik van water. Verschillende bedrijven of organisaties zijn betrokken bij het water dat mensen gebruiken en daarom bij de waterketen:

- De waterbedrijven produceren drinkwater
- De waterschappen en gemeenten zijn verantwoordelijk voor het inzamelen en transport van afvalwater
- De waterschappen zuiveren vervolgens het vuile afvalwater

In het plaatje hiernaast is de waterketen in schema gezet.

Taken en verantwoordelijkheden

In het beheergebied van Reest en Wieden zijn gemeenten, waterschap Reest en Wieden en de waterbedrijven WMD en Vitens betrokken bij de waterketen. Elke organisatie beheert en heeft zeggenschap over een deel van de waterketen. De financiering van de waterketen komt uit lokale heffingen. De inwoners betalen drie keer: voor drinkwater, riolering en zuivering. Dit is verankerd in de wettelijke taakverdeling.

Gemeenten

Gemeenten hebben op grond van artikel 10.33 Wet milieubeheer een zorgplicht ten aanzien van de inzameling en het transport van *stedelijk afvalwater*. Onder stedelijk afvalwater wordt afvalwater verstaan dat bestaat uit huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater. In de praktijk wordt hier invulling aan gegeven door de aanleg en beheer van een openbaar vuilwaterriool. Deze zorgplicht dient mede ter implementatie van de EU-richtlijn stedelijk afvalwater en sluit aan bij de zorgplicht van de waterschappen voor het zuiveren van stedelijk afvalwater. De gemeentelijke zorgplichten, waaronder ook de hemel- en grondwaterzorgplicht, zijn verder uitgewerkt in bijlage 2 van de specificatie.

Waterschap

Het waterschap heeft de zorgplicht (Waterwet, artikel 3.4) voor de zuivering van stedelijk afvalwater, dat via het openbare vuilwaterriool aan een zuiveringstechnisch werk (rioolwaterzuiveringsinstallatie, RWZI) wordt aangeboden. Deze zorgplicht sluit direct aan op de gemeentelijke zorgplicht voor de inzameling van stedelijk afvalwater.

Waterbedrijf, inwoners, bedrijven

Het waterbedrijf voorziet haar verzorgingsgebied volgens de Drinkwaterwet met drinkwater en water voor andere doeleinden. Inwoners en bedrijven gebruiken drinkwater en lozen stedelijk afvalwater op het riool. Op het gebied van grondstoffen en energie worden steeds meer bedrijven actief. Ook drinkwaterbedrijven richten zich op nieuwe activiteiten als opwerking van afvalwater tot puur water of industriewater.

Waterketen

Bijlage 2 Wettelijk kader

In deze bijlage wordt geschetst aan welk wettelijk kader het Watertakenplan onderhevig is. Naast wetgeving is ook het beleid van hogere instanties (Rijk en Provincies) en dat van de eigen organisaties van belang. Via Europese regelgeving, nationale wetgeving, provinciaal beleid wordt tot slot kort samengevat welk beleid van de deelnemende partijen van toepassing is.

Voor het verwijderen van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater zijn voorzieningen nodig. Deze voorzieningen hebben tot doel om de volksgezondheid te beschermen, het milieu te beschermen en overlast tegen te gaan. Aanleg en beheer van deze voorzieningen is een gemeentelijke taak die zijn wettelijke basis vindt in de Wet milieubeheer en de Waterwet.

De zuivering van afvalwater is een taak van het waterschap. In de Waterwet is de verplichting voor de waterschappen opgenomen om het stedelijk afvalwater te zuiveren. Een andere taak van het waterschap is het beheer van oppervlaktewateren. Op grond van de Waterwet en rekening houdend met de Waterschapswet wijst de provincie de waterlichamen aan die het waterschap beheert.

1 Europees beleidskader

1.1 Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is bedoeld om de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater in Europa op goed niveau te brengen en te houden. In de richtlijn is omschreven wat de chemische en ecologische toestand van het water in 2015 moet zijn. De KRW stelt voor alle wateren een ecologische en kwaliteitsdoelstelling. Vooral voor wateren met verhoogde natuurdoelstellingen kan verwacht worden, dat nog grote inspanningen geleverd moeten worden. Nu deze doelen in een groot aantal delen van waterlichamen (deels) nog niet gehaald zijn, wordt in een tweede planperiode tot 2021 verder gewerkt aan realisatie van deze doelen. De toekomstige invulling van de afvalwaterketen zal sterk gerelateerd worden aan de implicaties van de KRW. De Fluvius gemeenten vallen overwegend in het stroomgebied Rijn-Oost.

Per stroomgebied zijn analyses gemaakt en plannen opgesteld. Voor het gebied Rijn-Oost (zie figuur) is inmiddels het tweede stroomgebiedbeheersplan opgesteld. Globaal betreft dit de provincies Overijssel, Flevoland, Drenthe (zuidelijk deel), Gelderland (noordelijk deel) en een deel van

Utrecht. In 2009 is het eerste stroomgebiedbeheersplan (SGBP) vastgesteld en zijn de benodigde maatregelen, doelen en kosten in beeld gebracht. Deze maatregelen zijn taakstellend voor de betrokken overheden. Belangrijkste uitvoerder van het SGBP zijn de waterschappen. Ook gemeenten dragen bij in de vorm van afkoppelen. Veel van de uitvoeringsmaatregelen zijn gericht op verbetering van oevers. Het natuurvriendelijk maken van oevers in verschillende kanalen en watergangen

Stroomgebieden

draagt bij aan natuurlijke zuivering en verbetering van het leefmilieu voor plant en dier.

In 2015 moet er een nieuw SGBP worden vastgesteld voor de periode tot 2021. De planperiode komt overeen met die van het beheerplan van het waterschap en dit watertakenplan.

2 Landelijk beleidskader

2.1 Commissie waterbeheer 21e eeuw

Aan het eind van de 20e eeuw werd Nederland getroffen door enkele ernstige gevallen van wateroverlast. De Commissie Waterbeheer 21ste eeuw heeft op verzoek van het Rijk onderzocht welke maatregelen genomen kunnen worden om Nederland ook in de toekomst veilig en leefbaar te houden. De adviezen van de commissie staan in het rapport 'Waterbeleid voor de 21ste eeuw'. De commissie adviseert onder meer rekening te houden met het veranderende klimaat, water zo veel mogelijk vast te houden in het eigen gebied en de stedelijke wateropgave in beeld te brengen.

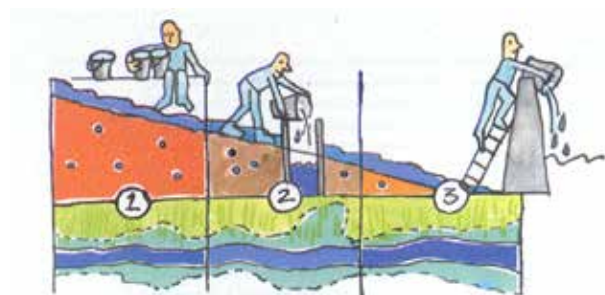
2.2 Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)

Ontwikkelingen zoals klimaatverandering, de zeespiegelstijging, de bodemdaling en verstedelijking vragen om een nieuwe aanpak van het waterbeleid. In 2003 hebben het Rijk, de provincies, de gemeenten en de waterschappen het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) getekend. Het doel van het akkoord is de waterhuishouding in 2015 op peil te hebben en het daarna op orde te houden. In het NBW is afgesproken regionale uitwerkingen op te stellen.

Het ministerie van VROM heeft daarop volgend in 2004 een beleidsbrief regenwater en riolering uitgebracht. Deze brief geeft aan hoe de regenwaterproblematiek bij gemeenten het best kan worden aangepakt. Er worden vier pijlers van het regenwaterbeleid benoemd:

1. Aanpak bij de bron: het voorkomen van verontreiniging van regenwater;
2. Regenwater vasthouden en bergen;
3. Regenwater gescheiden van afvalwater afvoeren;
4. Integrale afweging op lokaal niveau.

De gemeente wordt als regisseur gezien om dit regenwaterbeleid op lokaal niveau vorm te geven. De trits vasthouden-bergen-afvoeren (zie figuur) is daarbij leidraad. Met het omgaan met regenwater is maatwerk onontbeerlijk.

Aanpak bij de bron

De watertoets is een belangrijk instrument om gemeente en waterschap bij ruimtelijke plannen vroegtijdig samen te laten werken. Het is een proces- en procedure-instrument om de waterbeheerder goed bij nieuwbouwplannen te betrekken.

2.3 Actueel Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW actueel)

In juni 2008 is een geactualiseerde versie van het NBW gepresenteerd. Met het NBW actueel onderstrepen het Rijk, het interprovinciaal overleg (IPO), de unie van waterschappen en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) de gezamenlijke opgave om het watersysteem op zo kort mogelijke termijn tegen de laagst maatschappelijke kosten op orde te brengen en te houden.

Nieuw ten opzichte van het vorige NBW:

- Duidelijkere omschrijving van het begrip 'op orde', vooral in stedelijk gebied.
- Adviezen over hoe om te gaan met de klimaatscenario's.
- Afspraken over waterkwaliteit en watertekorten.
- Meer aandacht voor het doorvertalen van de integrale wateropgave naar het ruimtelijke domein.
- Werkwijze van gebiedsnormering voor regionale wateroverlast.
- Instrumentarium Waterwet.
- Vernieuwde Rijksimpuls van 115 miljoen euro voor synergie en 75 miljoen euro voor innovatie.

- Duidelijkheid over financiële controlemomenten.

Een belangrijk voortvloeisel uit het NBW Actueel is de stedelijke wateropgave. Voor alle gemeenten in de regio is deze opgave intussen bepaald. Daarbij zijn een aantal maatregelen benoemd die wateroverlast ten gevolge van hevige regenval moeten beperken. Een deel van de nog uit te voeren maatregelen is in het Watertakenplan verwerkt. Dit verschilt sterk per gemeente. Een aantal gemeenten heeft alle maatregelen al uitgevoerd.

2.4 Bestuursakkoord Waterketen

De koepelorganisatie van de waterbedrijven, waterschappen en gemeenten (Vewin resp. Unie van Waterschappen en VNG) hebben in 2007 met de minister van VROM, de staatssecretaris van V&W en het IPO het nationale Bestuursakkoord Waterketen gesloten. Doel is de bevordering van transparantie en doelmatigheid in de waterketen. Dit akkoord bevat afspraken die leiden tot versterking en verdere stimulering van het bottom-up samenwerkingsproces tussen gemeenten, drinkwaterbedrijven en waterschappen. Het akkoord gaat ervan uit dat een doelmatigheid van 10 a 20 % over 10 jaar haalbaar is. Speerpunten zijn:

- Benchmarking
- Verticale samenwerking
- Inzichtelijk maken van kosten
- Innovatie
- Communicatie met de klant/burger

Een belangrijk speerpunt is het doen van vergelijkend onderzoek ter verbetering van de uitvoering van taken (benchmarking). Door de stichting Rioned is in 2010 een groot benchmarkonderzoek naar gemeentelijke rioleringszorg uitgevoerd. Dit onderzoek is in 2013 herhaald. Bij waterbedrijven en waterschappen is benchmarking al een langer gebruikt en nuttig instrument.

Het bestuursakkoord stelt tot doel dat gemeenten en waterschappen een permanente samenwerking in het afvalwaterbeheer realiseren en bestuurlijke overeenkomsten afsluiten om investeringen tegen de laagst maatschappelijke kosten te realiseren. Het Bestuursakkoord Water uit 2011 (zie 2.8) bouwt hier op voort. Het opstellen van een Watertakenplan vormt een uitstekende invulling van de doelen van het Bestuursakkoord Waterketen.

Dwingeloo

2.5 Wet milieubeheer

Het belangrijkste wettelijk kader voor gemeenten is vastgelegd in de Wet milieubeheer. In deze paragraaf zijn de relevante artikelen uit de Wet milieubeheer weergegeven.

Artikel 4.22

De gemeente is wettelijk verplicht een GRP op te stellen (Wet milieubeheer, art. 4.22). In dit artikel is aangegeven dat de gemeenteraad telkens voor een nader vast te stellen periode een GRP vaststelt.

Artikel 4.23

Hierin zijn verantwoordelijkheden en procedures rond het GRP geregeld.

Aangezien het Watertakenplan samen met de waterbeheerder / de waterschappen wordt opgesteld, zal vaststelling ook in de besturen van deze organen plaats vinden. Het betrekken van GS blijft een bestaande verplichting, die na wettelijke implementatie van het bestuursakkoord water wellicht gaat verdwijnen. Hieraan is tot op heden geen invulling gegeven.

Artikel 4.24

De provincie heeft een rol als toezichthouder op de gemeentelijke financiën en zij heeft een aanwijzingsbevoegdheid. Dit komt ook in de Wet milieubeheer tot uitdrukking.

Zie het kader op de volgende bladzijde voor de complete tekst van de artikelen.

Wet milieubeheer, artikel 4.22

1. De gemeenteraad stelt telkens voor een daarbij vast te stellen periode een gemeentelijk rioleringsplan vast.
2. Het plan bevat tenminste:
 - a) een overzicht van de in de gemeente aanwezige voorzieningen voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater als bedoeld in artikel 10.33, alsmede de inzameling en verdere verwerking van afvloeiend hemelwater als bedoeld in artikel 9a van de Wet op de waterhuishouding, en maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, als bedoeld in artikel 9b van laatstgenoemde wet en een aanduiding van het tijdstip waarop die voorzieningen naar verwachting aan vervanging toe zijn;
 - b) een overzicht van de in de door het plan bestreken periode aan te leggen of te vervangen voorzieningen als bedoeld onder a;
 - c) een overzicht van de wijze waarop de voorzieningen, bedoeld onder a en b, worden of zullen worden beheerd;

- d) de gevolgen voor het milieu van de aanwezige voorzieningen als bedoeld onder a, en van de in het plan aangekondigde activiteiten;
 - e) een overzicht van de financiële gevolgen van de in het plan aangekondigde activiteiten.
3. Indien in de gemeente een gemeentelijk milieubeleidsplan geldt, houdt de gemeenteraad met dat plan rekening bij de vaststelling van een gemeentelijk rioleringsplan.

Wet milieubeheer, artikel 4.23

1. Het gemeentelijk rioleringsplan wordt voorbereid door burgemeester en wethouders. Zij betrekken bij de voorbereiding van het plan in elk geval:
 - a) Gedeputeerde Staten;
 - b) de beheerders van de zuiveringstechnische werken waarnaar het ingezamelde afvalwater wordt getransporteerd;
 - c) de beheerders van het oppervlaktewater waarop het ingezamelde water wordt geloosd.
2. Zodra het plan is vastgesteld, doen burgemeester en wethouders hiervan mededeling door toezending aan de in het eerste lid, onder a tot en met c genoemde organen, en Onze Minister.

3. Burgemeester en wethouders maken de vaststelling bekend in één of meer dag- of nieuwsbladen die in de gemeente verspreid worden. Hierbij geven zij aan op welke wijze kennis kan worden verkregen van de inhoud van het plan.

Wet milieubeheer, artikel 4.24

1. Gedeputeerde Staten kunnen, nadat burgemeester en wethouders in de gelegenheid zijn gesteld hun zienswijze naar voren te brengen, aan de gemeenteraad aanwijzingen geven omtrent de inhoud van het gemeentelijk rioleringsplan. Bij een aanwijzing wordt een termijn gesteld, binnen welke het plan in overeenstemming met de aanwijzing moet zijn gebracht.
2. Bij het geven van een aanwijzing houden Gedeputeerde Staten rekening met het geldende provinciale waterhuishoudingsplan.

Slootonderhoud

2.6 *Wet verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken*

In 2008 is deze wet van kracht geworden. In essentie heeft de zorgplicht voor een doelmatige inzameling en transport van afvalwater een gedifferentieerde definitie gekregen voor stedelijk afvalwater en afstromend hemelwater. De zorgplicht is verbreed tot drie zorgplichten:

- Zorgplicht voor inzameling en transport van stedelijk afvalwater;
- Zorgplicht voor doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater;
- Zorgplicht voor grondwatermaatregelen.

De wet bevat onder meer de nieuwe rioolbelasting (de rioolheffing ter vervanging van het rioolrecht), waarmee de gemeenten de aanleg en het beheer van de riolering betaalt. Ook definieert en verheldert de wet de taak van gemeenten voor wat betreft afvloeiend hemelwater en grondwater. Daarmee verduidelijkt het ook de rolverdeling van gemeente, waterschap, provincie en - heel belangrijk - de burger (perceeleigenaar). De verbrede rioolheffing maakt het mogelijk om alle gemeentelijke watertaken te financieren, en heeft daardoor een bredere basis als het rioolrecht.

Zorgplicht stedelijk afvalwater

Gemeenten hebben op grond van de Wet milieu-beheer, artikel 10.33 een zorgplicht ten aanzien van de inzameling en het transport van *stedelijk* afvalwater. Onder stedelijk afvalwater wordt afvalwater verstaan dat bestaat uit huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater. In de praktijk wordt hier invulling aan gegeven door de aanleg en beheer van een openbaar vuilwaterriool. Nieuw aan de definitie stedelijk afvalwater is dat hemelwater niet meer onder de definitie valt. Behandeling van hemelwater heeft daarmee een geheel nieuwe status gekregen.

Zorgplicht hemelwater

De nieuwe wetgeving gaat ervan uit dat hemelwater in principe schoon genoeg is om zonder zuiverende voorziening te lozen. De zorgplicht hemelwater legt nadruk op de verantwoordelijkheid van de perceeleigenaar om het hemelwater zoveel mogelijk zelf te verwerken (inspanningsverplichting particulier). De gemeentelijke zorgplicht treedt in werking als de perceeleigenaar niet redelijkerwijs zelf het hemelwater kan infiltreren of bergen. Dit hemelwaterbeleid maakt duidelijk waar de grens ligt.

Zorgplicht grondwater

Met de nieuwe wetgeving moet de gemeente voor nieuwe situaties (vanaf intrede wet) structurele grondwaterproblemen voorkomen of beperken voor zover dit niet onder de verantwoordelijkheid van waterschap of provincie valt. De zorgplicht grondwater benadrukt de verantwoordelijkheid van de perceeleigenaar om maatregelen te nemen die grondwaterproblemen voorkomen. De gemeentelijke zorgplicht treedt in werking als de perceeleigenaar niet redelijkerwijs een voldoende ontwatering kan realiseren en overtollig grondwater moet afvoeren. De gemeente heeft de regie als meerdere partijen betrokken zijn bij (dreiging van) een probleem.

2.7 Waterwet

Acht bestaande wetten (o.a. Wet op de Waterhuishouding, Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WvO) en Grondwaterwet) voor het waterbeheer in Nederland zijn in 2009 vervangen door één Waterwet. De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater. De wet is gericht op het bereiken van doelstellingen binnen watersystemen (stroomgebieden), met een heldere verdeling van verantwoordelijkheden en taken tussen de verschillende betrokken overheden. Tevens is

de wet gericht op een adequaat instrumentarium voor de uitvoering van het waterbeleid. Dit betreft dan voornamelijk een vermindering van regels, vergunningstelsels en administratieve lasten.

Een belangrijk uitgangspunt van de Waterwet is dat zoveel mogelijk activiteiten onder algemene regels vallen: Geen vergunning, tenzij daar goede redenen voor zijn. Uit het besluit lozingen buitenrichtingen volgt bovendien dat de watervergunning (oude WvO-vergunning) voor riooloverstorten is vervallen, deze valt nu onder algemene regels.

Door de Waterwet zullen waterschappen, gemeenten en provincies beter in staat zijn om wateroverlast, waterschaarste en watervervuiling tegen te gaan. Ook voorziet de wet in het toekennen van functies voor het gebruik van water zoals scheepvaart, drinkwatervoorziening, landbouw, industrie en recreatie. Op basis van de functie kunnen eisen worden gesteld aan de kwaliteit en de inrichting van het water.

Een gevolg van de Waterwet is dat de huidige vergunningstelsels worden gebundeld: één watervergunning voor alle handelingen in het watersysteem. Voor het bevoegde gezag betekent dit dat de vergunning aan alle aspecten van het waterbeheer moet worden getoetst. Het bevoegde gezag voor de verlening van de watervergunning is het waterschap, voor het regionale watersysteem, en Rijkswaterstaat voor het hoofdwatersysteem. De provincie blijft het bevoegde gezag voor grote grondwateronttrekkingen en -infiltraties. De gemeente krijgt de zorg voor grondwatermaatregelen en afvloeiend hemelwater in het stedelijke gebied.

2.8 Bestuursakkoord Water

In 2011 zijn in het Bestuursakkoord Water de afspraken bekrachtigd over intensieve samenwerking tussen rijk, provincies, gemeenten en waterschappen en drinkwaterbedrijven. Hoofddoel is het nemen van maatregelen voor een doelmatiger waterbeheer en waterketenbeheer. De kwaliteit van het beheer moet worden vergroot tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.

Het bestuursakkoord water is opgebouwd uit vijf elementen:

1. Heldere verantwoordelijkheden, minder bestuurlijke drukte
2. Beheersbaar programma voor de waterkeringen
3. Doelmatig beheer van de waterketen
4. Werkzaamheden slim combineren
5. Het waterschapsbestuur

Voor het Watertakenplan is vooral het thema waterketen van belang:

De kern van de afspraken in dit hoofdstuk van het bestuursakkoord zijn de bestuurlijke afspraken van april 2010 tussen VNG en UvW over een doelmatige aanpak van de afvalwaterketen. De afspraken in het bestuursakkoord voor de afvalwaterketen zijn dus een herbevestiging van de bestaande af-

spraken. De uitdaging ligt bij gemeenten en waterschappen om regionaal invulling te geven aan de afspraken. Hierbij kan het benutten van de kennis en ervaring van drinkwaterbedrijven op specifieke onderdelen van de beheertaken toegevoegde waarde hebben.

In het bestuursakkoord is afgesproken dat regionaal afspraken worden gemaakt over het waar mogelijk benutten van relevante kennis en ervaring. Hierbij gaat het nadrukkelijk ook over het afstemmen van investeringsbeslissingen. Voorwaarde hiervoor is dat alle partijen open en transparant zijn over de meerjarenprogrammering en de kansen die zich voordoen bij de inrichting van de openbare ruimte optimaal worden benut.

2.9 Nationaal Waterplan

Het Nationaal Waterplan (NWP) is het Rijksplan voor het waterbeleid voor de periode 2009-2015. Het NWP beschrijft welke maatregelen genomen moeten worden om Nederland ook in de toekomst veilig en leefbaar te houden en om de (economische) kansen die water biedt te benutten. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen. Daarnaast is er aandacht voor voldoende en schoon water en de manieren waarop water kan worden gebruikt.

Dwingeloo

Stroomgebiedbeheerplannen zijn een bijlage van het Nationaal Waterplan. De stroomgebiedbeheerplannen geven aan hoe de waterkwaliteit in een bepaald gebied kan worden verbeterd. Nederland is verdeeld over 4 stroomgebiedsdistricten: De Rijn, Maas, Schelde en de Eems.

2.10 Notitie Riolering van het BBV – november 2014

In november 2014 heeft de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) een nieuwe notitie riolering uitgebracht. Met deze notitie verduidelijkt zij het onderscheid tussen voorzieningen en reserves. Bovendien bevestigt de commissie dat investeringen geactiveerd moeten worden, maar gemeenten ze vervolgens zowel langjarig afgeschreven kunnen afschrijven als op de voorziening kunnen afboeken. Uitgebreide informatie is te vinden op <http://www.riool.net/-/nieuwe-verhelderende-bbv-notitie-riolering>.

3 Regionaal beleidskader

3.1 Regionaal Meerjarenprogramma Rijn-Oost en KRW agenda 2016-2021

De samenwerking die is ontstaan bij het opstellen van het eerste stroomgebiedbeheerplan voor de KRW is na 2009 binnen het stroomgebied Rijn-Oost voortgezet. In het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) is overeenstemming bereikt over de wateragenda voor de periode 2010-2015.

Er is een Meerjarenprogramma 2010-2015 opgesteld waarin de gezamenlijke wateragenda is benoemd. In de wateragenda van Rijn-Oost zijn de volgende thema's geagendeerd:

- Uitvoering Stroomgebiedbeheerplan 2010-2015
- Planvorming Stroomgebiedbeheerplan 2016-2021
- Uitvoering NBW/WB21

Naast uitvoering richt het programma zich ook op monitoring en planvorming. Inmiddels is dit programma afgerond. In de afgelopen jaren heeft het programma van het RBO zich verbreed tot de onderwerpen: waterveiligheid, GGOR, Natura 2000, waterketen en veranderende wetgeving.

De KRW Agenda 2016-2021 geeft de stand van zaken, uitgangspunten, doelen en maatregelen voor de periode 2016-2021. De samenwerking in Rijn-Oost wordt binnen dit programma voortgezet.

3.2 Actualisatie Omgevingsvisie Drenthe 2014

De omgevingsvisie Drenthe bevat het provinciaal beleid voor de fysieke leefomgeving in de provincie Drenthe. De Omgevingsvisie beschrijft de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe in de periode tot 2020, met in sommige gevallen een doorkijk naar de periode daarna. Het is strategisch van aard en gaat over de kwaliteit, de inrichting en het beheer van de leefomgeving. De omgevingsvisie is in de eerste plaats richtinggevend voor de provincie zelf. Daarnaast is het op onderdelen kaderstellend voor gemeenten en waterschappen.

Onderdeel van de omgevingsvisie is de uitwerking van een robuust en klimaatbestendig watersysteem. Dit deel van de omgevingsvisie is te beschouwen als waterhuishoudingsplan. Hierin worden de strategische doelen voor het regionale waterbeleid geformuleerd.

Het provinciaal waterbeleid geeft een regionale invulling van Europese en nationale programma's zoals de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) voor grond- en oppervlaktewaterkwaliteit, Waterbeheer 21ste eeuw (WB21), het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW-actueel, 2008) en het Bestuursakkoord Water (2011).

Van provinciaal belang zijn:

- Een robuust watersysteem, dat zodanig is ingericht dat de risico's op wateroverlast en watertekort tot een maatschappelijk aanvaardbaar niveau beperkt blijven, met bijzondere aandacht voor de beekdalen;
- Een goede kwaliteit van het oppervlaktewater, gebaseerd op de normen van de KRW. Voor de Drentsche Aa moet de kwaliteit zo goed zijn dat het water geschikt is voor de bereiding van drinkwater;
- Een zo groot mogelijke voorraad zoet grondwater van een goede kwaliteit, beschikbaar voor mens en natuur;
- Een zodanige kwaliteit van het grondwater dat het zonder ingrijpende en kostbare zuivering geschikt is voor de bereiding van drinkwater;
- De waterbergingsgebieden zoals deze aangeduid op kaart 8 (Oppervlaktewater).

De omgevingsvisie bevat o.a. beleid over robuuste watersystemen, oppervlaktewaterkwantiteit, oppervlaktewaterkwaliteit, grondwater, stad en keten, waterketen en tot slot monitoring.

In de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe (POV) is een belangrijk instrument om het omgevingsbeleid, zoals dat is opgenomen in de Omgevingsvisie Drenthe, uit te voeren. In 2015 vindt

Schade Wapse

de herziening van de POV plaats. De POV bevat onder andere richtlijnen over gebiedsaanwijzing voor waterwinning en grondwaterbescherming, over water, waterkering, veiligheid en de regionale verdringingsreeks. Het bevat normen voor waterkwantiteit en normen en richtlijnen voor vaarwegenbeheer.

3.3 Gebiedsontwikkeling Uffelte-Ruinen

Het waterschap Reest en Wieden, provincie Drenthe en de gemeenten Westerveld en De Wolden werken gezamenlijk aan het project Gebiedsontwikkeling Uffelte - Ruinen. Zij zoeken in dit gebied naar mogelijkheden voor waterberging om bij extreme weersomstandigheden wateroverlast in Zuidwest Drenthe te voorkomen. De ligging van Uffelte-Ruinen, aan de rand van het Drents Plateau, maakt dat juist dit gebied geschikt is om tijdelijk water te bergen.

Door klimaatsverandering zal het in de toekomst steeds natter worden. In extreem natte perioden kan het water uit de Oude Vaart en de Wold Aa onvoldoende worden afgevoerd. Waar moet het overtollige water tijdelijk opgevangen worden?

Het creëren van mogelijkheden voor waterberging biedt ook kansen om de huidige waterhuishouding voor zowel landbouw als natuur te verbeteren én mogelijkheden voor recreatieve ontwikkelingen.

4 Beleidskaders partners Fluvius

4.1 Gemeenten

De belangrijkste beleidskaders van de gemeenten worden gevormd door de voorgaande Gemeentelijke Rioleringsplannen, de Waterplannen en een aantal individuele plannen zoals regenwaterstructuurplan, grondwaterbeleidsplannen. In hoofdstuk 2 en 3 van de specificatie worden deze plannen benoemd en geëvalueerd.

Kadernotitie Inrichting, Beheer en Onderhoud van stedelijk water

Binnen Fluvius is de afgelopen jaren eenduidig beleid ontwikkeld voor inrichting, beheer en onderhoud van stedelijk water. Dit beleid is vastgelegd in de Kadernotitie IBO Stedelijk Water. Deze kadernotitie is een handreiking voor een goede taakverdeling van Inrichting, Beheer en Onderhoud van stedelijk water tussen waterschap en gemeenten.

De beleidsnotitie Water Raakt! (zie 4.2) bevat een lijst van maatregelen die een grote samenhang heeft met de gemeentelijke watertaken en IBO Stedelijk Water. De belangrijkste onderwerpen waaraan gewerkt wordt zijn:

- Streefbeelden
- Baggeren
- Kwantitatieve en kwalitatieve relatie (knelpunten) tussen riolering en watersysteem
- Klimaatadaptatie
- Betrekken inwoners en bedrijven

De laatste drie activiteiten zijn opgenomen in het programma Fluvius in het hoofddocument (in onderdeel 8 Watersysteem), omdat deze een gezamenlijke aanpak vergen. In het programma worden ze nader toegelicht. De onderwerpen streefbeelden en baggeren vragen meer 1 op 1 maatwerk tussen het waterschap en de afzonderlijke gemeenten. Deze onderwerpen zijn opgenomen in de specificaties.

4.2 Waterschap Reest en Wieden

Waterbeheersplan

Iedere zes jaar stelt het waterschap een Waterbeheerplan op. Dit beleidsdocument beschrijft hoe het Waterschap invulling geeft aan zijn taken. Ook de steeds belangrijker wordende rol van water in relatie tot ruimtelijke ordening en regionale economie is in het beleid van het waterschap opgenomen. Deze ontwikkelingen vragen om een integrale aanpak en flexibiliteit, waarbij goed wordt

samenwerkt met andere organisaties. De kernopgave is de zorg voor voldoende en schoon water en bescherming tegen overstromingen in een veranderend klimaat, met onzekere maar waarschijnlijk grote gevolgen voor watersystemen. De rol van het waterschap ontwikkelt zich van louter taakgericht naar meer omgevingsgericht. Het Waterschap zal zijn aandacht niet alleen meer richten op de traditionele taken waterkwantiteit, waterkwaliteit en waterzuivering, maar steeds meer op integrale gebiedsontwikkeling. De inzet van het waterschap is gericht op een duurzaam waterbeheer, dat bijdraagt aan de kwaliteit van de leefomgeving en versterking van de regionale economie.

Zuiveringsvisie

Waterschap Reest en Wieden heeft gelijk met het watertakenplan een zuiveringsvisie opgesteld, die als specificatie bij dit plan is gevoegd. Hierin schetst het waterschap een langetermijnvisie waarin energie, grondstoffen en hergebruik van water het perspectief vormen. Dit perspectief vraagt om een transitie van de huidige behandeling van afvalwater naar een grondstoffenfabriek. Dit perspectief is één van de uitgangspunten van het Watertakenplan.

Water Raakt!

De beleidsvisie Water Raakt! is een visie op samenwerking binnen het stedelijk waterbeheer tussen waterschap en gemeenten. De waterschappen binnen Rijn-Oost hebben Water Raakt! opgesteld. Deze beleidsnotitie richt zich op inwoners, gemeenten en betrokkenen bij stedelijk waterbeheer. In de notitie worden de rollen en taken van beide benoemd. Het bevat visie, beleid en maatregelen. Het waterschap heeft aan Water Raakt! een maatregelentabel toegevoegd waarin ze haar activiteiten beschrijft. Deze visie ligt mede ten grondslag aan het watertakenplan. De ontwikkeling van het stedelijk waterbeleid kan tot verschuivingen van de rioolheffing naar de watersysteemheffing van het waterschap leiden. Door bijvoorbeeld regenwater af te koppelen wordt het riool minder belast en moeten meer maatregelen worden genomen in het stedelijk watersysteem.

Programma stedelijk water

Dit programma omvat de concrete activiteiten en maatregelen die het waterschap in de komende planperiode gaat uitvoeren. Dit programma is onderdeel van de specificatie van het waterschap, dat onderdeel vormt van het watertakenplan.

Bijlage 3 Doelen, Functionele Eisen, Maatstaven en Meetmethoden

De systematiek van doelen, functionele eisen, maatstaven en meetmethoden (DoFEMaMe) is essentieel bij het opstellen van het GRP. Het toetsen van de doelen aan de maatstaven vormt de basis voor de evaluatie van de in de afgelopen periode geleverde prestaties en de verantwoording van de voor de komende periode benodigde middelen. Zo kunnen we als organisatie continu leren en verbeteren, zoals ook assetmanagement beoogt.

Inmiddels is de systematiek al ruim twee decennia gemeengoed bij de rioolbeheerders in Nederland. Vanaf het begin waren de doelen een beschrijving van *het gewenste gedrag* van de riolering en de rioleringsobjecten. De functionele eisen zijn daarbij de voorwaarden waaraan de infrastructuur moet voldoen om de doelen te bereiken.

Door de verbreding van de rioleringszorg naar de zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater zijn de doelen losser komen te staan van de infrastructuur zelf en meer gericht op dienstverlening en de maatschappelijke prestaties. Toch blijkt de 'oude' DoFEMaMe-systematiek goed bruikbaar om de zorgplichten te vertalen naar concreet meetbare effecten. Namelijk door de doelen niet langer te beperken tot een beschrijving van *het*

gewenste systeemgedrag, maar van *het beoogde effect*. Daarmee vormt de systematiek 'nieuwe stijl' het beoordelingskader voor de wijze waarop we de zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater invullen.

Het implementeren van DoFEMaMe2.0 vraagt een verder gaand volgen van het functioneren van de riolering waardoor doelmatiger maatregelen getroffen kunnen worden.

In het watertakenplan is de DoFEMaMe 2.0 methode centraal gesteld bij de uitwerking van de zorgplichten. In hoofdstuk 2 is een bestuurlijke samenvatting opgenomen, in deze bijlage worden de doelen specifiek en meetbaar gemaakt voor toepassing op de dagelijkse uitvoering van de gemeentelijke watertaken. In onderstaande tabel is dit uitgewerkt.

<i>Functionele Eisen</i>	<i>Maatstaven</i>	<i>Meetmethoden</i>
Doel 1: Duurzame bescherming volksgezondheid.		
Geen (onaanvaardbaar) gezondheidsrisico	1. Risico op besmetting met watergerelateerde ziektes door blootstelling aan riool- of regenwater is laag: i. Afvalwater van alle percelen wordt ingezameld en via riolering naar de zuivering getransporteerd, tenzij dat niet doelmatig is ii. Er komen geen nieuwe gemengde overstorten bij iii. Geen langdurige water-op-straat in woonbuurten	i. Alle percelen zijn aangesloten op riolering of IBA of gelijkwaardig ii. Verbeterd Basis Rioleringsplan iii. Gebruik gevalideerd rekenmodel voor riolering iii. Klachten en meldingen Zolang kennis over volksgezondheidsrisico's beperkt is en daarmee niet inzichtelijk is nader onderzoek nodig
	2. In het openbaar gemeentelijke gebied voldoen de rioleringsobjecten aan de MIC- waarde (Minimum Inhibitory (remmende) Concentration) voor H2S	1. Alleen onderzoek naar aanleiding van klachten 2. Meting m.b.v. H2S-meters

Functionele Eisen	Maatstaven	Meetmethoden
Doel 2: Voorkomen van wateroverlast		
Riolering: Geen onaanvaardbare economische schade of maatschappelijke hinder door wateroverlast	a. De maatstaf is gebaseerd op 2 uitgangspunten: i Water-op-sstraat/hinder toetsing of ontwerp van systeem voldoet aan het ontwerpcriterium: 1 keer per 2 jaar water op straat (bui08 uit LR) ii Wateroverlast en schade water-op-sstraat mag niet leiden tot water in woningen of panden behalve bij zeer extreme neerslaggebeurtenissen (herhalingstijd groter dan 100 jaar)	i. Controle met behulp van gevalideerd rekenmodel, waarin fysieke kenmerken van stelsel (berging, overstorten, pompcapaciteit en structuur) en afvoerend oppervlak (hoeveelheid, type en hoogteligging) zijn gecontroleerd In dit model is ook het stedelijk oppervlaktewater opgenomen voor zover het van invloed is op het functioneren van de riolering ii. Voor de toetsing van wateroverlast en schade dient het model te zijn aangevuld met de hoogtematen uit de Algemene Hoogtekaart Nederland (AHN) 2.0. ii. Controle of water-op-sstraat en wateroverlast uit het model worden bevestigd door het klachten- en meldingensysteem
	b. Vervuiling Wortelingroei, obstakels en slibophoping in het riool beïnvloeden het hydraulisch functioneren niet waarneembaar	i. Klachten en meldingen ii. Eigen waarneming
	c. Voldoende hoge bouwpeilen bij nieuwbouw	i. Waterparagraaf in bestemmingsplan ii. AHN2.0 voor toetsing of maaiveldinrichting klimaatbestendig is
Grondwater: Geen onaanvaardbare economische schade of maatschappelijke hinder door grondwateroverlast	Grondwaterstand die behoort bij de aan het perceel gegeven bestemming	1. Vastgestelde norm voor over- en onderlast afhankelijk van de aan de grond gegeven bestemming 2. Toets op klachten (bij>5 oorzaak onderzoeken) 3. Toets op metingen waterstand 4. Meetwaarde is Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (GHG)

<i>Functionele Eisen</i>	<i>Maatstaven</i>	<i>Meetmethoden</i>
Doel 3: Voorkomen van hinder		
Instabiliteit: Constructie voldoende stevig om functie bovenliggend maaiveld te garanderen	Gemiddeld aantal keer per jaar instorting (buis of put) < 2 per 100 km	i. Registratie klachten en meldingen ii. Eigen waarneming organisatie
Bereikbaarheid: Minimale overlast door werkzaamheden	Aantal klachten < 5% aantal betrokken aansluitingen	1. Registratie klachten en meldingen 2. Informatie buitendienst
Verstopping: Minimale verstopping huisaansluitingen door vervuiling van het hoofdriool	Aantal klachten < 1% aantal eenheden	1. Registratie klachten en meldingen 2. Nader onderzoek oorzaak verstopping
Riolering: Voorkomen verslechtering functioneren riole-ring door (verkeerde) inrichting van de Openbare ruimte	Geen constructies (bomen, ondergrondse afvalinzame-ling, enz) nabij riolering	Constructies (bomen, ondergrondse afvalinzameling, enz) worden niet binnen normafstand geplaatst Normafstanden: constructies 1m en bomen 2m
	Anders inrichten van het maaiveld mag niet tot ver-slechtering functioneren riolering en watersystemen leiden	1. Analyse wateroverlast door onderzoek 2. Uitvoeren maaiveldanalyse tijdens extreme neerslag 3. Uitvoering klachtenanalyse na extreme neerslag

<i>Functionele Eisen</i>	<i>Maatstaven</i>	<i>Meetmethoden</i>
Doel 4: Voorkomen van milieuschade		
Watersysteem: Emissies uit riolering hebben geen onaanvaardbare invloed op een gezond watersysteem, maatgevend waterkwaliteitscriterium volgt watersysteemanalyse (O2 dip, eutrofiëring, slibophoping)	Eisen volgens uit het waterkwaliteitsspoor	1. Gemeente en waterschap formuleren samen ambities voor watergangen 2. Bepaal knelpunten a.d.h.v. Waterkwaliteitsbeleid Rijn Oost ¹ 3. Onderzoek mate en oorzaak knelpunt 4. Bepaal maatregel
Watersysteem: Lozingen afvalwater in het buitengebied hebben geen nadelig effect op waterkwaliteit	Eisen volgens uit het waterkwaliteitsspoor Toepassing verbeterde septictank	Bepaal knelpunten a.d.h.v. Waterkwaliteitsbeleid Rijn Oost
Transporteren afvalwater: Voldoende afnamecapaciteit theoretisch	Capaciteit is DWA + poc	Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR)
Transporteren afvalwater: Voldoende afnamecapaciteit in praktijk	Werkpunt pomp is 50-130% van theoretische capaciteit Beperkt aantal storingen gemalen; storingen zijn binnen 24 uur (provisorisch) opgelost, afhankelijk van functie en uitvoering gemaal	Gemalen met debietmeter: gemeten verpompt debiet gedeeld door het verpompt debiet dat geleverd had moeten worden afhankelijk van instellingen gemaal Gemalen zonder debietmeter: volumetest
Transporteren afvalwater: Voorkomen dat afvalwater vermengd wordt met rioolvreemd water	Werkelijke DWA afvoer < 130% theoretische afvoer	Debiet gemalen meten, theoretisch debiet bepalen analyses uitvoeren
Bodemlozingen: Inzamelen en transporteren vrijkomend afvalwater Emissies naar bodem of grondwater hebben geen nadelig effect	1. Exfiltratie van DWA uit riolering mag geen (ecologische) schade veroorzaken 2. Bij afkoppelen hemelwater mag geen onaanvaardbare bodemverontreiniging ontstaan 3. Er mogen geen lekkages voorkomen bij persleidingen	Gebruik MOR (Meldingen Openbare Ruimte)
Bodemlozingen: Lozingen afvalwater in het buitengebied hebben geen nadelig effect op de bodem	Eisen volgens uit Bodembeschermingsbeleid	Gebruik MOR (Meldingen Openbare Ruimte)

¹ Bij het doorlopen van de stappen uit “Waterkwaliteitsspoor Rijn Oost - Vijf sporen naar een spoorboek” stellen gemeente en waterschap gezamenlijk ambities vast m.b.t. het oppervlakte water, vervolgens wordt bepaald waar zich de (mogelijke) knelpunt bevinden. Hiervoor kunnen bestaande studies (Waterplannen, BRP ect.) en kennis uit de organisatie. Per knelpunt wordt onderzocht wat de oorzaak (hoeft niet altijd riolering te zijn) is en de mogelijk te nemen maatregel is.

<i>Functionele Eisen</i>	<i>Maatstaven</i>	<i>Meetmethoden</i>
Doel 5: Klantvriendelijke en kosteneffectieve organisatie.		
Klantvriendelijke benadering	Correcte, snelle en accurate afhandeling van klachten, meldingen en vragen Afhandeling conform kwaliteitshandvest	1. Registratie klachten en meldingen 2. Managementrapportage
Transparante bedrijfsvoering	Rioleringsbeheer wordt qua werkzaamheden en kosten zo veel mogelijk gescheiden van andere infrastructuur gehouden Kosten zijn te herleiden	1. Administratie 2. Managementrapportage 3. Evaluatie watertakenplan
	Inzicht in prognose rioolheffing en lasten	1. Kostendekkingsplan 2. Administratie 3. Managementrapportage
Tijdige en volledige communicatie	Aantal klachten over communicatie < 1%	Registratie klachten en meldingen

Bijlage 4 Kostendekkingsplan

	Planperiode 2016-2021					
	1	2	3	4	5	6
Jaar	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Inkomsten						
Aantal aansluitingen op riolering	9.775	9.800	9.820	9.835	9.850	9.860
Tarief rioolheffing	235,00	235,00	235,00	235,00	235,00	235,00
Totaal (A)	2.297.125	2.303.000	2.307.700	2.311.225	2.314.750	2.317.100

Jaar	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Uitgaven						
<i>Exploitatie</i>						
Exploitatie gemeente (begroting Riolering Beheer)	757.060	728.519	732.720	715.038	712.713	729.210
Exploitatie gemeente (begroting Riolering nieuw & waterplan)	385.200	446.200	387.500	387.500	387.500	398.780
Dotatie in voorziening t.b.v. investeringen	900.000	900.000	900.000	900.000	900.000	900.000
BTW exploitatie	123.245	131.036	120.788	117.409	117.041	121.904
BTW investering lopend jaar	95.297	111.575	135.022	135.107	103.857	100.671
Reserve riolering	36.324	14.330-	31.670	56.171	93.639	66.536
Totaal inclusief overige uitgaven (B)	2.297.125	2.303.000	2.307.700	2.311.225	2.314.750	2.317.100
Investeringen t.l.v. voorziening (Ideaalcomplex)	453.793	531.309	642.963	643.369	494.555	479.384
Stand Bestemmingsreserve						
Stand reserve begin jaar	-	36.324	21.994	53.664	109.835	203.474
Toename/afname exploitatieverschil	36.324	14.330-	31.670	56.171	93.639	66.536
Stand reserve eind jaar incl rente	36.324	21.994	53.664	109.835	203.474	270.009
Stand Voorziening Riolering						
Stand voorziening begin jaar	809.131	1.255.338	1.624.029	1.881.066	2.137.697	2.543.142
Dotatie tbv investeringen	900.000	900.000	900.000	900.000	900.000	900.000
Onttrekking van investeringen	453.793-	531.309-	642.963-	643.369-	494.555-	479.384-
Stand voorziening eind jaar	1.255.338	1.624.029	1.881.066	2.137.697	2.543.142	2.963.758

Bijlage 5 Kostenoverzicht

Overzicht investeringen									
	VRIJVERVAL	GEMALEN		PERSLEIDING	DRUKRIOLERING				TOTAAL INVESTERING
		Mechanisch Elektrisch	Bouwkundig		Mechanisch Elektrisch	Bouwkundig	Onderhoud stedelijk watersysteem	Milieu maatregelen	
Jaar									
2016	171.193				33.000	25.000	46.600	178.000	453.793
2017	219.709				80.000	35.000	46.600	150.000	531.309
2018	237.363			176.000	33.000		46.600	150.000	642.963
2019	227.769		194.000			25.000	46.600	150.000	643.369
2020	224.955				33.000	40.000	46.600	150.000	494.555
2021	222.784			27.000	33.000		46.600	150.000	479.384
2022	125.863	-	17.000		432.000	-	46.600	150.000	771.463
2023	124.170	151.000	20.000		18.000	-	46.600	150.000	509.770
2024	195.251	79.000	13.000	67.000	-	-	46.600	150.000	550.851
2025	207.871	19.000	95.000	14.000	6.000	54.000	46.600	150.000	592.471
2026	188.126	62.000	52.000	161.000	12.000	639.000	46.600	150.000	1.310.726
2027	199.958	19.000	104.000	426.000	12000	946000	46.600	150.000	1.903.558
2028	203.561	-	-	-	-	1.592.000	46.600	150.000	1.992.161

2029	197.775	150.000	13.000	18.000	-	1.190.000	46.600	150.000	1.765.375
2030	204.824	19.000	101.000	409.000	680.000	174.000	46.600	150.000	1.784.424
2031	190.682	-	-	-	-	1.169.000	46.600	150.000	1.556.282
2032	203.613	-	-	-	6.000	1.000.000	46.600	150.000	1.406.213
2033	186.078	40.000	13.000	18.000	126000	1.000.000	46.600	150.000	1.579.678
2034	194.021	59.000	-	-	108.000	1.000.000	46.600	150.000	1.557.621
2035	186.814	38.000	16.000	6.000	228.000	4.000	46.600	150.000	675.414
	3.912.380	636.000	638.000	1.322.000	1.840.000	8.893.000	932.000	3.028.000	21.201.380

Kosten vijveronderhoud								
Eenmalige kosten								
VijverA19:I43A19:A19:I36	Klic	Inrichten baggerdepot	Rijplaten baan aanbrengen	Uitbaggeren vijver	Afvoeren oude beschoeiing	Aanbrengen nieuwe beschoeiing	Flauw talud aanbrengen/ herstellen	Totaal excl. BTW
Vledderweg	€ 45,00	€ 1.040,00	€ 3.705,00	€ 18.500,00	€ 1.240,00	€ 9.150,00	€ 1.320,00	€ 35.000,00
Wierplas	€ 45,00		€ 2.125,00	€ 1.875,00				€ 4.045,00
De Rolle	€ 45,00		€ 2.695,00	€ 4.625,00				€ 7.365,00
De Kolk	€ 45,00		€ 2.125,00	€ 1.600,00			€ 1.080,00	€ 4.850,00
Dreeslaan	€ 45,00	€ 1.040,00	€ 2.265,00	€ 3.250,00				€ 6.600,00
Lage/hogelaan	€ 45,00		€ 2.545,00	€ 3.800,00				€ 6.390,00
Vijverlaan	€ 45,00		€ 2.695,00	€ 4.350,00				€ 7.090,00
Uffelte								
De Wringen	€ 180,00	€ 1.040,00		€ 15.900,00				€ 17.120,00
**Kibbelstuk	€ 45,00		€ 4.865,00	€ 19.750,00			€ 1.320,00	€ 25.980,00
Broeklaan	€ 45,00		€ 2.265,00	€ 3.250,00				€ 5.560,00
Rietebriek	€ 45,00		€ 2.125,00	€ 1.875,00				€ 4.045,00
Gemeentehuis	€ 90,00		€ 2.965,00				€ 1.080,00	€ 4.135,00
Mr. Onstee	€ 45,00		€ 2.125,00				€ 825,00	€ 3.022,00
Eendenvijver en Vijver Seinenhof	Deze vijver wordt onderhouden door vrijwilligers.							
Totaal bedrag in €	€ 760,00	€ 3.120,00	€ 32.500,00	€ 76.175,00	€ 1.240,00	€ 6.937,50	€ 5.625,00	€ 131.202,00

<i>Jaarlijkse kosten</i>					
<i>Vijver</i>	<i>Sloot/talud maaien</i>	<i>Fontijn onderhouden</i>	<i>Opruimen zwerfafval</i>	<i>Verbindings- duikers schonen</i>	<i>Totaal excl. BTW</i>
Vledderweg	€ 205,00	€ 150,00			€ 355,00
Wierplas	€ 195,00				€ 195,00
De Rolle	€ 260,00	€ 150,00			€ 410,00
De Kolk	€ 195,00	€ 150,00			€ 345,00
Dreeslaan	€ 195,00	€ 150,00			€ 345,00
Lage/hogelaan	€ 244,00	€ 150,00		€ 200,00	€ 594,00
Vijverlaan Uffelte	€ 520,00	€ 150,00			€ 670,00
De Wringen	€ 471,00		€ 500,00	€ 400,00	€ 1.371,00
**Kibbelstuk	€ 520,00				€ 520,00
Broeklaan	€ 195,00			€ 200,00	€ 395,00
Rietebrink	€ 195,00		€ 500,00	€ 200,00	€ 895,00
Gemeentehuis	€ 260,00		€ 500,00		€ 760,00
Mr. Onsste	€ 195,00		€ 500,00	€ 200,00	€ 895,00
Eendenvijver En Vijver Seinenhof	€ 100,00	€ 150,00			€ 250,00
Totaal bedrag in €	€ 3.650,00	€ 1.050,00	€ 2.000,00	€ 1.200,00	€ 8.000,00

Riolering beheer	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Elektra</i>	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
<i>Overige uitgaven</i>	30.500	30.500	30.500	30.500	30.500
<i>Onderhoud</i>	0	0	0	0	0
<i>Waterverbruik</i>	250	250	250	260	260
<i>Telefoonkosten</i>	0	0	0	0	0
<i>Contributies en lidmaatschap</i>	1.290	1.290	1.290	1.300	1.300
<i>Inningskosten</i>	3.580	3.580	3.580	3.580	3.580
<i>Oppompkosten waterschap</i>	32.000	32.000	32.000	32.000	32.000
<i>Onderhoud drukrioolstelsel</i>	43.500	43.500	44.000	44.000	44.000
<i>Reiniging kolken en putten</i>	60.800	60.800	61.000	61.000	61.000
<i>Onderhoud vijvers</i>	45.400	21.500	30.700	14.600	12.850
<i>Reiniging vrijverval</i>	48.500	48.500	48.500	48.500	48.500
<i>Monitoring overstorten</i>	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
<i>Gemalenbeheer SAM</i>	3.700	3.700	3.700	3.700	3.700
<i>Telemetrie</i>	13.450	13.450	13.450	13.450	13.450
<i>Team financiën en belastingen</i>	41.750	41.750	41.750	41.750	41.750
<i>Team openbare werken buitendienst</i>	230.840	226.199	220.500	218.898	218.323
<i>Team openbare werken binnendienst</i>	86.500	86.500	86.500	86.500	86.500
Totaal	757.060	728.519	732.720	715.038	712.713

Riolering nieuw + waterplan	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Personeel van derden</i>	35.000	35.000	40.000	40.000	40.000
<i>Advisering + begeleiding</i>	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
<i>Camera inspectie</i>	41.500	41.500	42.000	42.000	42.000
<i>Onderzoeken en maatregelenprogramma</i>	19.200	19.200	19.500	19.500	19.500
<i>Onderzoek, klachten, stortingen</i>	0	0	0	0	0
<i>Actualiseren bestanden en tekeningen</i>	0	0	0	0	0
<i>Onderzoek waterbodems overstorten</i>	0	0	0	0	0
<i>Uitvoering grond- en regenwaterbeleid</i>	12.000	8.000	8.000	8.000	8.000
<i>Incidenteel onderzoek BRP, GRP</i>	0	65.000	0	0	0
<i>Actualisatie beheersystemen</i>	32.000	32.000	32.500	32.500	32.500
<i>Digitaliseren rioolbeheersysteem</i>	0	0	0	0	0
<i>Onderhoud telemetrie</i>	0	0	0	0	0
<i>Vegen molgoten</i>	20.500	20.500	20.500	20.500	20.500
<i>Incidenteel onderhoud riolering</i>	0	0	0	0	0
<i>Inspectie en beoordeling riolering</i>	0	0	0	0	0
<i>Team openbare werken binnendienst</i>	195.000	195.000	195.000	195.000	195.000
Totaal	385.200	446.200	387.500	387.500	387.500

Bijlage 6 Vergelijking rioolheffing gemeenten

De rioolheffingen van de zes gemeenten verschillen. Dit heeft verschillende oorzaken. In deze paragraaf wordt inzichtelijk gemaakt waar mogelijke verschillen liggen. Onderstaande grafiek geeft de rioolheffing van 2013, 2014 en 2015 per Fluvius-gemeente weer.

Diverse aspecten zorgen voor verschillen in hoogte en in de opbouw van de rioolheffing. Zoals de toerekening van kosten. Toerekening van bijvoorbeeld BTW, veegkosten, kolkenzuigen, baggeren, vervangen van beschoeiing verschilt per gemeente. Ook hoeveel kosten van de bovenliggende verharding worden toegerekend aan de rioolheffing: maximaal of minimaal? Per gemeente kan dit verschillen.

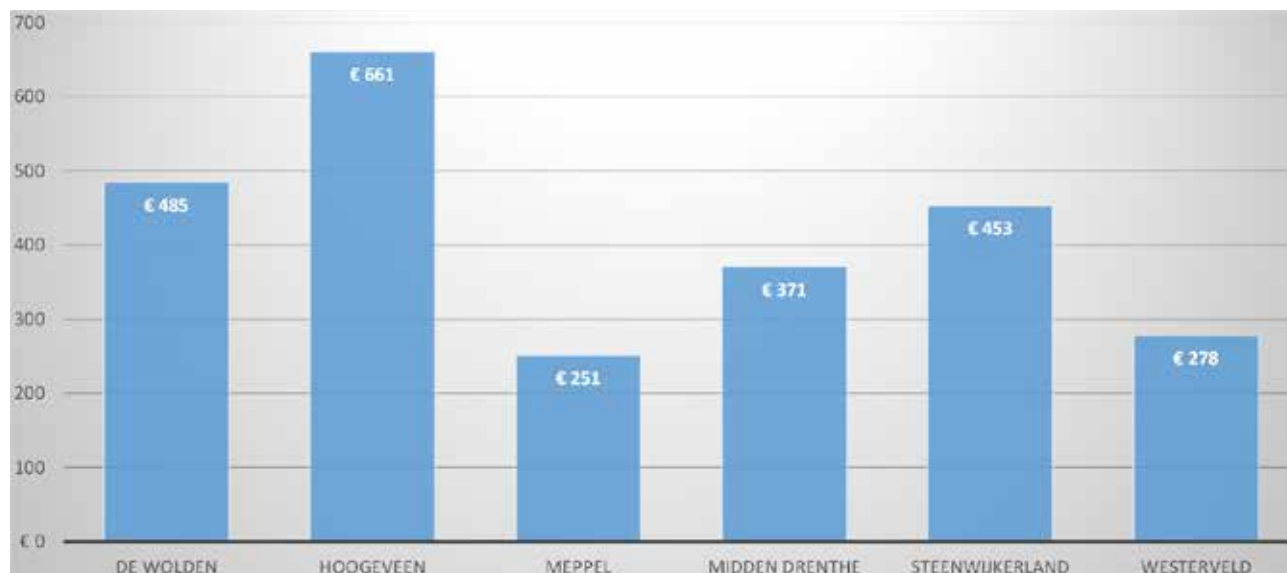
Hoeveel meter riool is er per heffingseenheid. Als de gemeente heel groot is, maar weinig inwoners heeft, is het een logisch gevolg dat de kosten per inwoner hoger liggen. De eerste grafiek op de volgende bladzijde geeft een overzicht voor de zes gemeenten.

Een ander aspect dat van invloed is op het verloop van de rioolheffing is of er sprake is van groei of krimp. Dit is met name van invloed op het toekomstperspectief. Het areaal zal niet mee krimpen en de aanleg van nieuw riool (zijn de uitbreidingen) wordt veelal betaald uit de grondexploitatie - dus dat geeft op korte termijn geen (substantiële) extra lasten maar wel extra heffingsinkomsten.

Rioolheffing per gemeente over 2013, 2014 en 2015

Ook de lopende kapitaallasten en geplande investeringen voor de toekomst zijn van grote invloed op de totale lasten en daarmee op de hoogte van de rioolheffing. Hoeveel is er al geïnvesteerd de afgelopen jaren en wanneer vallen er kapitaallasten vrij? Noodzakelijke maatregelen die al zijn uitgevoerd hebben nu een fors aandeel in de rioolheffing, dat geldt ook voor rioolvervangingsprojecten die zijn uitgevoerd. De tweede grafiek geeft een overzicht van de lopende kapitaallasten (jaar 2015) teruggerekend naar één heffingseenheid. In deze grafiek valt op, dat gemeente Westerveld geen kapitaallasten heeft door het toepassen van het ideaalcomplex (investeringen worden direct gedekt uit de inkomsten van de rioolheffing in hetzelfde jaar).

Kosten per inwoner per gemeente

Bedragen in €

Kapitaallasten per heffingseenheid

Bedragen in €

Bijlage 7 Overzicht basisrioleringsplannen

Voor detailinformatie over de uitleg van de riolering in de gemeente Westerveld wordt verwezen naar de Basisrioleringsplannen. Het watertakenplan is gebaseerd op de inhoud van deze plannen. Zij vormen de borninformatie en bevatten alle gegevens over de verschillende deelgebieden, inclusief gegevens over overstorten, uitlaten, randvoorzieningen, gemalen en tekeningen van de stelsels.

<i>Basisrioleringsplan</i>	<i>Rapport(en) / datum</i>
Darp	• Rapport "Emissiebeperkende maatregelen aan de rioolstelsels Havelterberg en Darp, Verkennend onderzoek", Grontmij Noord, PN.:01/6254.1, 27 januari 1997 • Rapport "Riolering Darp, dimensionering randvoorziening", Grontmij Drente, 01.7227.1, 20 april 1998
Diever	• Basisrioleringsplan kern Diever, Mabeg, DV-169, februari 1995 • Rioleringsplan uitbreiding Westeres VI, Tauw b.v. 8902658, 11 augustus 1997 • Basisinspanning Recreatiepark Midzomer, Tauw b.v. 3762505 (Concept), 26 mei 2000
Dieverbrug (Diever)	• Basisrioleringsplan Diever kernen Zorgvlied, Wapse, Dieverbrug, Wittelte, Mabeg, DV-169, februari 1995 • Rioleringsplan bedrijventerrein Dieverbrug, Tauw b.v. 3735575, 20 maart 2000

Dieverbrug (Dwingeloo)	• Basisriolingsplan voor alle woonkernen in de gemeente Dwingeloo, Ingenieursbureau Oranjewoud, 18580-62623, 7 april 1998
Doldersum	• Basisrioleringsplan 1997 Gemeente Vledder, Heidemij Advies, februari 1997 • Doldersum Berekening Overstortingen, Oranjewoud B.V., mei 2003
Dwingeloo	• Basisriolingsplan voor alle woonkernen in de gemeente Dwingeloo, Ingenieursbureau Oranjewoud, 18580-62623, 7 april 1998
Eemster	• Basisriolingsplan voor alle woonkernen in de gemeente Dwingeloo, Ingenieursbureau Oranjewoud, 18580-62623, 7 april 1998
Geeuwenbrug	• Basisriolingsplan voor alle woonkernen in de gemeente Dwingeloo, Ingenieursbureau Oranjewoud, 18580-62623, 7 april 1998

Havelte	• Rapport “Onderzoek emissiebeperkende maatregelen riolering woonkern Havelte” Grontmij 01.0621.1, 3 november 1995 • Rapport “Riolering Woonkern Havelte, Toetsing hydraulisch en milieutechnisch functioneren”, Grontmij, 127197, 4 november 2002 • Gemeente Havelte, Rioleringsplan bestemmingsplan Meerkamp, fase 1, 2 en 3, Grontmij ON:89/0713, november 1989 • Rioleringsplan bestemmingsplan Meerkamp-West, Grontmij ON.93/8954, september 1994 • Gemeente Havelte, Rioleringsplan Bedrijventerrein Oeveraseweg – Havelte met toekomstige uitbreiding, Grontmij, ON.90/06737, februari 1991
Havelterberg	• Rapport “Emissiebeperkende maatregelen aan de rioolstelsels Havelterberg en Darp, Verkennend onderzoek”, Grontmij Noord, PN.:01/6254.1, 27 januari 1997
Lhee	• Basisrioleringsplan voor alle woonkernen in de gemeente Dwingeloo, Ingenieursbureau Oranjewoud, 18580-62623, 7 april 1998
Lheebroek	• Basisrioleringsplan voor alle woonkernen in de gemeente Dwingeloo, Ingenieursbureau Oranjewoud, 18580-62623, 7 april 1998
Nijensleek	• Basisrioleringsplan 1997 Gemeente Vledder, Heide- mij Advies, februari 1997

Uffelte	• Rioolstelsel Uffelte, Verkennend onderzoek naar het hydraulische en milieutechnische functioneren, Grontmij PN.:01/7267.1, 9 november 1998 • Rioolstelsel Uffelte, dimensionering randvoorziening, Grontmij PN.: 01/9156.1, 10 november 1999 • Aanvullende notitie d.d. 20 december 1999 op de definitieve rapportage: Rioolstelsel Uffelte, dimensionering randvoorziening • Rapport “Afkoppelkansen kern Uffelte” (concept), Grontmij PN: 01.1761.1 van 27 februari 2002
Vledder-Frederiksoord	• Basisrioleringsplan 1997 Gemeente Vledder, Heide- mij Advies, februari 1997
Vledderveen	• Basisrioleringsplan 1997 Gemeente Vledder, Heide- mij Advies, februari 1997
Wapse	• Basisrioleringsplan Diever kernen Zorgvlied, Wapse, Dieverbrug, Wittelte, Mabeg DV-169, februari 1995
Wapserveen	• Rapport “Rioleringsplan Wapserveen, gemeente Havelte”, Grontmij Drenthe, ON.94/5959, januari 1995
Wilhelminaoord	• Basisrioleringsplan 1997 Gemeente Vledder, Heide- mij Advies, februari 1997
Wittelte	• Basisrioleringsplan Diever kernen Zorgvlied, Wapse, Dieverbrug, Wittelte, Mabeg, DV-169, februari 1995
Zorgvlied	• Basisrioleringsplan Diever kernen Zorgvlied, Wapse, Dieverbrug, Wittelte, Mabeg DV-169, februari 1995 • Rioleringsplan Zorgvlied, Tauw, project 7057547, 11 januari 1999

Bijlage 8 Reacties instanties

Het watertakenplan is conform de wettelijke bepalingen in november 2015 ter informatie toegezonden aan de volgende instanties:

<i>Instantie</i>	<i>Adres</i>	<i>Ter attentie van</i>
Waterschap Vechtstromen	Postbus 5006 7600 GA Almelo	De heer W. Luttmer
Waterschap Noorderzijlvest	Postbus 18, 9700 AA Groningen	De heer H. de Vries
Waterschap Hunze en Aa's	Postbus 195 9640 AD Veendam	De heer J.E. Eleveld
Waterschap Zuiderzeeland	Postbus 229 8200 AE Lelystad	De heer H. Nijhoff
Provincie Drenthe	Postbus 122, 9400 AC Assen	De heer R. Bouwer
Provincie Overijssel	Postbus 10078 8000 GB Zwolle	De heer L. M.M. Jehee
Waterleidingmaatschappij Drenthe	Postbus 18 9400 AA Assen	De heer N. Veldkamp
Waterleidingmaatschappij Vitens	Postbus 1205 8001 BE Zwolle	Mevrouw J. Paalhaar

Reacties:

Door het waterschap Vechtstromen een reactie gegeven op de specificatie watertakenplan Hoogeveen:

Met waardering hebben wij kennis genomen van het Watertakenplan Fluvius 2016-2021 Specificatie Hoogeveen.

Het Watertakenplan 2016-2021 is de invulling van verbreed GRP van de gemeente Hoogeveen en geldt voor een periode van vijf jaar. Het beleid van de gemeente Hoogeveen is gericht op een betaalbare, duurzame en toekomstbestendige afvalwaterketen. Uit de evaluatie blijkt dat de gemeente Hoogeveen in de afgelopen planperiode de rioleringszorg en watertaken goed heeft opgepakt, waarbij de rioolheffing tot de laagste van de provincie Drenthe behoort. Het plan geeft een goed overzicht van de beleidsvoornemens van de gemeente Hoogeveen ten aanzien van de zorgplichten voor afvalwater, regenwater en grondwater.

Wij onderschrijven van harte het voornemen van de gemeente Hoogeveen om te kiezen voor een integrale benadering en de waterketen en het watersysteem als een geheel te zien en in de plan-

periode actief de samenwerking op te zoeken met gemeenten en waterschappen. Ook voor de wijze waarop de gemeente Hoogeveen wil anticiperen op de klimaatverandering heeft onze waardering. U geeft aan in de planperiode nieuwe basisrioleringsplannen onder andere voor de kernen Elim en Nieuwlande op te gaan stellen. Uiteraard willen wij daar graag nauwgezet bij worden betrokken. Wij zetten graag onze goede samenwerking voort door gezamenlijk invulling te geven aan de opgaven uit het watertakenplan Fluvius 2016-2021 Specificatie Hoogeveen.

Door de andere partijen is aangegeven dat de toegestuurde plannen geen aanleiding geven tot het geven van een inhoudelijke reactie.

Bijlage 9 Besluiten gemeenteraden en Algemeen Bestuur waterschap Reest en Wieden

Het watertakenplan is op de volgende data vastgesteld in de gemeenteraden van de zes gemeenten en het algemeen bestuur van het waterschap:

<i>Organisatie</i>	<i>Datum vaststelling</i>
Gemeente De Wolden	26 november 2015
Gemeente Hogeveen	18 februari 2016
Gemeente Meppel	26 november 2015
Gemeente Midden-Drenthe	25 februari 2016
Gemeente Steenwijkerland	27 oktober 2015
Gemeente Westerveld	17 november 2015
Waterschap Reest en Wieden	24 november 2015

BESLUIT

OPSCHRIFT

Vergadering van 17 november 2015

Besluit nummer: 2015_Raad_00166

Onderwerp
Watertakenplan 2016 - 2021 - Besluitvorming College/besluitvorming Raad

Beknopte samenvatting
De gemeente heeft de wettelijke verplichting om een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) vast te stellen.

Dit GRP maakt onderdeel uit van het watertakenplan Fluvius. In samenwerking tussen de gemeenten De Wolden, Hogeveen, Meppel, Midden-Drenthe, Steenwijkerland en Westerveld en het waterschap Reest en Wieden is dit plan opgesteld. Het bevat een gezamenlijke beleidsvisie en programma van alle partijen en een specificatie per gemeente.

Bestemd voor:
■ Commissie Fysiek Domein en Middelen

DE GEMEENTERAAD

AANHEF

Bijgevoegde bijlage(n):
■ Watertakenplan 2016 - 2021 Hoofdrapport (informatief)
■ Watertakenplan 2016 - 2021 Specificatie Westerveld (informatief)
■ Samenvatting Watertakenplan 2016 - 2021 Hoofdrapport (informatief)
■ Samenvatting Specificatie Westerveld (informatief)
■ beleidsnotitie Grond- en hemelwaterbeleid (informatief)

MOTIVERING

Beoogd resultaat:
Het watertakenplan is het product van de samenwerking binnen Fluvius. Het komt voort uit de behoefte om de samenwerking te structureren en uit de noodzaak om Gemeentelijke Rioleringsplannen en het Integraal Zuiveringsplan van het waterschap te actualiseren. Door dit gezamenlijk op te stellen besparen we direct en leren we van elkaar. Gezamenlijk zullen we ons besparingsdoel van € 5,1 miljoen gaan halen (Verscon 13/23812), het watertakenplan biedt zelfs zicht op extra besparingen.

Argumentatie:
Met dit watertakenplan geeft de gemeente Westerveld invulling aan de wettelijke verplichting om een GRP op te stellen conform de Wet milieubeheer (Wm art. 10.33) en de Waterwet.

Deze wetgeving draagt bij aan de bescherming van de volksgezondheid, het milieu en het tegengaan van wateroverlast. In de specificatie Westerveld zal de nadruk naast het doelmatig beheer komen te liggen op de vertaling van de zorgplichten in vijf bestuurlijke doelen. Deze doelen zijn:

1. Risico's voor de volksgezondheid door aanraking schadelijke stoffen en geuroverlast maximaal beperken.

p 1 van 4

2. Beperk wateroverlast door water op straat en beperk overstroming maximaal.
3. Beperk hinder door falen van riolen en door verstopping of werkzaamheden.
4. Zorg voor goede oppervlaktewater-kwaliteit, voer zo weinig mogelijk schoon water af naar de zuivering.
5. De klant staat voorop. Aantal klachten zit onder het landelijk gemiddelde.

In het watertakenplan zijn de noodzakelijke maatregelen (onderzoek, vervangingen en verbetermaatregelen) opgenomen om als goed rentmeester de rioleringszorg op doelmatige wijze uit te voeren.

Aanpak / uitvoering:
Dit watertakenplan omvat qua inhoud de gemeentelijke rioleringsplannen van zes gemeenten, het integraal zuiveringsplan en het programma stedelijk water van het waterschap.

Het watertakenplan is opgesteld in opdracht van de werkgroep Fluvius. Deze werkgroep bestaat uit medewerkers van de zeven deelnemende partijen. Tijdens het opstellen van is regelmatig afstemming geweest met het coördinatieteam van leidinggevend en met de stuurgroep Fluvius. Er is een bijeenkomst voor raadsleden en algemeen bestuursleden van het waterschap georganiseerd, een voorlichting in de raadscommissie van 9 juni jl gehouden en er zijn diverse nieuwsbrieven uitgegeven, zodat bestuurders het proces van de ontwikkeling van het watertakenplan op hoofdlijnen hebben kunnen volgen.

Het concept watertakenplan is ter beoordeling voorgelegd aan de provincies Drenthe en Overijssel, voor de in betreffende provincies gelegen gemeenten. Tevens zijn de waterschappen Noorderzijlvest, Hunze en Aa's en Vechtstromen geïnformeerd en hebben de waterbedrijven Drenthe en Vitens de rapporten ontvangen.

Participatie niveau:
Intern

Volgende feiten gaan aan de beslissing vooraf:
In 2011 hebben zes gemeenten (De Wolden, Hogeveen, Meppel, Midden-Drenthe, Steenwijkerland en Westerveld) met het waterschap Reest en Wieden besloten om de samenwerking in de waterketen te versterken. Zij volgen hierin de landelijke ontwikkeling en geven binnen het samenwerkingsverband Fluvius vorm en inhoud aan de afspraken die landelijk zijn vastgelegd in het Bestuursakkoord Water (Verscon 12/06428).

Fluvius is een netwerk waarbinnen partijen de doelen: kosten besparen, kwaliteit en robuustheid verbeteren en duurzaamheid vergroten realiseren. Het is geen nieuwe organisatie, maar een pragmatisch netwerk om de doelen sneller te behalen.

Het watertakenplan is opgebouwd uit een hoofdrapport en zeven specificaties. In het hoofdrapport worden de gezamenlijke visie, het uitvoeringsprogramma en de middelen en organisatie om dit uit te voeren uitgewerkt. Dit is het gezamenlijke deel, dat in zeventien besturen wordt vastgesteld. In de zes gemeentelijke specificaties zijn de individuele (verplichte) onderdelen van het gemeentelijk rioleringsplan opgenomen. Hierin houdt elke gemeente haar individuele bevoegdheid. Elke specificatie wordt in het betreffende bestuur vastgesteld. De waterschapsspecificatie vormt een nadere uitwerking van de zuiveringsstrategie in de vorm van een integraal zuiveringsplan en een concrete specificatie van maatregelen voor het stedelijk waterbeheer.

Deze beslissing wordt genomen om volgende redenen:
Met dit watertakenplan geeft de gemeente Westerveld invulling aan de wettelijke verplichting om een GRP op te stellen conform de Wet milieubeheer (Wm art. 10.33) en de Waterwet.

Deze wetgeving draagt bij aan de bescherming van de volksgezondheid, het milieu en het tegengaan van wateroverlast. In de specificatie Westerveld zal de nadruk naast het doelmatig beheer komen te liggen op de vertaling van de zorgplichten in vijf bestuurlijke doelen. Deze doelen zijn:

1. Risico's voor de volksgezondheid door aanraking schadelijke stoffen en geuroverlast maximaal beperken.
2. Beperk wateroverlast door water op straat en beperk overstroming maximaal.
3. Beperk hinder door falen van riolen en door verstopping of werkzaamheden.
4. Zorg voor goede oppervlaktewater-kwaliteit, voer zo weinig mogelijk schoon water af naar de zuivering.
5. De klant staat voorop. Aantal klachten zit onder het landelijk gemiddelde.

p 2 van 4

In het watertakenplan zijn de noodzakelijke maatregelen (onderzoek, vervangingen en verbetermaatregelen) opgenomen om als goed rentmeester de rioleringszorg op doelmatige wijze uit te voeren.

Op voorstel van het college van burgemeester en wethouders
Beslist het volgende:

BESLISSING

Besluitpunt 1:

1. Vaststellen Hooftrapport Watertakenplan 2016 – 2021

Besluitpunt 2:

1. Vaststellen Specificatie Westerveld 2016 – 2021

BIJKOMENDE INFO BIJ HET BESLUIT

Dienstverlening — Openbare Werken

Financiële consequenties:

Zoals uit het hoofdstuk Financiën en kostendekkingsplan en vervolgens uit de bijlagen 4 en 5 van het watertakenplan 2016-2021 blijkt gaan de lasten komende jaren, ten opzicht van het huidige GRP, flink naar beneden en kan daarmee het tarief voor de rioolheffing ook naar beneden worden bijgesteld. Bedraagt het tarief in 2015 gemiddeld ca. € 249 per object, met ingang van 2016 wordt dit € 235. Om jaarlijkse schommelingen in de tarieven zo veel mogelijk te beperken is de voorziening vervangingsinvesteringen en de reserve riolering ingesteld. Hierdoor kan het tarief voor de planperiode van dit Watertakenplan op dit zelfde niveau gehandhaafd blijven.

De financiële uitwerking van het Watertakenplan 2016-2021 is inmiddels verwerkt in de meerjarenbegroting 2016.

BIJLAGEN DIE INTEGRAAL DEEL UITMAKEN VAN HET BESLUIT

STEMMING

Goedgekeurd door de gemeenteraad in vergadering van 17 november 2015

- Met unanimiteit

Aldus besloten in de raad van 17 november 2015

de raad van de gemeente Westerveld,

de griffier,

de voorzitter,

p 3 van 4

A. Middelkamp

H. Jager

p 4 van 4

Colofon

De werkgroep Fluvius bestond uit:

Gemeente De Wolden

Harry Dolfing

Gemeente Hoogeveen

Maike Hamstra

Gemeente Meppel

Arie van Pelt

Gemeente Midden-Drenthe

Wiebe Oosterhof

Gemeente Steenwijkerland

Frans de Graaf

Gemeente Westerveld

Johan Burgman

Waterschap Reest en Wieden

Hans Geerse, Henk H. Post, Luitzen Jager
en Jaap Woudstra

Productie watertakenplan:

Teksten:

Jeroen Niezen (Asopos Consult)

Jan Hartemink (Hartemink RWA)

Kostendeckingsplannen:

Diane Krijt-Schepers (Ingenieursbureau DKS)

Verbeelding en lay-out:

Mieke Bos (ROMiek)